

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 2.

A kvóta hajnala.

Mintha nem is egy néhány hét, hanem legalább évek teltek volna el a Bádeni-féle parlamenti viharok óta, olyan nagy a fordulat oda át. A vészes hullámok már nem ostromolják az alkotmány szirtjeit, csak a multban felkavart szennyet csapdossák szerte szét, egy pár »hazug«, »lump« stb. féle jelzők alakjában.

A parlamenti munkát nem akadályozzák az obstruálók, nem döngetik sem a padot, sem egymás koponyáját, sőt rendőrök nélkül is helyre állott a rend, mert azok a szavak, melyek még mindig felhangzanak, s melyek nálunk súlyos becsületsértést okoznának, azok ott már nem szokatlanok s annyiszor elmondták egymásnak, hogy lassankint szinte büszkék lettek erre a tárgyalási módra, mint a banka a szagára.

Tehát egész normálisan munkaképes odaát a t. ház s így meg lehetett próbálni a delegációk összehívását.

A király ki is adta erre nézve legfelsőbb kéziratát, mely a magyar kormányoknak így szól:

Kedves báró Bánffy!

A közösügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről 1867: XII. t.-cz. értelmében az 1898. évre kiküldendő bizottságot valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1898. évre

megválasztott bizottságot a részökre törvényileg fentartott teendők elintézése végett, folyó évi május hó 9-ikére Eudapestre ezennel egybehívom.

Midőn ehhez képest ezuttal közös minisztériumaimat alkotmányyszerű előterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságainak kiküldése s e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 30-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Bánffy, s. k.

Az osztrák delegáció már meg van választva, a magyart vajh! mi könnyű megválasztani, hisz nálunk a legtrikább esetekben szoktak huzódozni a megválasztatásoktól.

Kvóta bizottságuk is van már az osztrákoknak, s a miénknek irigyelendően könnyű lesz a dolga, mert az osztrákok kidolgozták már az új táblázatot, mely szerint kiszámítható a kvóta, s így a miénknek csak el kell fogadni a szép elaborátumot s loyaltásunktól el is lehet várni, hogy elfogadják.

Az osztrák kvóta bizottság tegnapi ülésében a következő táblázatot osztották ki irányadásul a kvóta kulcs kiszámításához.

Alap az 1886—1895. közt kivezett egyenes és indirekt adókból származó bruttó jövedelem.

Ez Ausztriában ki tesz 4013·3 millió

frt, Magyarországon 2587·4 millió frt, összesen 6600·7 millió forintot.

Ebből az összegből leszámítandók az átmeneti jövedelmek, az egyes országok speciális adói (Magyarországon 83·77 millióval több mint Ausztriában), levonandók az italmérési, földtehermentesítési stb. terhek, végre Magyarországnak a határvidéki volt jövedelem 69·7 millió, mely levonások után a kvóta alap Ausztriára 3805·4 millió, Magyarországra 2149·3 millió frt, összesen 5952·7 millió, melyből az arány kerek számban 64 és 36% kvóta.

Ime a csinos kis számítás, melyből bizonyos, hogy kicsi már minékünk 32% kvóta (a preczipum 2% is számítva) megillet még minket 6% (a preczipum azonkívül) s így 30 illetve 32% helyett 36, illetve 38% lesz a kvótánk.

Eddig fizettünk az áldott közös ügyekre kvóta czimen harminczhárom és fél millió forintot, mert jön hozzá, minden perczenet egy milliónak véve (valamivel több) még 6 illetve 8 millió, ami 10 év alatt igen csinos kis összeg s megérdemli, hogy szóbeszéd essék miatta.

A junktimot elvetették, tehát a kvóta megegyezés a kiegyezés nélkül is megállapítható s ha ilyen arányu kvóta sikerül, akkor nem igen fog az osztrák t. ház akadályt vetni a kiegyezés megújításával.

Mi azt hisszük, hogy a mi derék, loyális kvóta bizottságunk csekély 80 millióért (tiz évre) nem fogja feldulni a közösügyek áldásos voltát és nem kény-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A fog szerepe a szerelemben.

Irta: Kincs István.

A kisasszony sehol se találta helyét: iszonyu fájás ütött a fogába. Anyja nem tudott hamarjában okosabbat tenni, minthogy átfutott a szomszédba Komoróczy Irénhez tanácsért. Tetszik tudni, Komoróczy Irén vén kisasszony volt s mint ilyen valóságos nyavalyamagazin. A világnak nem egzisztált az a betegsége, melyik bátorságot ne vett volna magának a tisztelt vén kisasszonyba botlani. Ha tehát valakinek hirtelen segítség kellett, akkor legjobban cselekedte, ha Komoróczy Irénhez fordult: az már megevezt pár patikára való orvosságot, annak okáért tudni is kell miféle nyavalya ellen minemű szer legalkalmasabb.

No és Horváth Dezsőné lánya fogfájása irányában kért tőle jó tanácsot.

— Mit gondol, galambom, édes, kedves kisasszony mi szüntetné legelőbb a lelketlen fájást? — kérdezte teljes bizalommal.

— A hideg vas — volt Komoróczy Irén válasza. Csöppet se gondolkodott, úgy látszik

szíve mélyéből, meggyőződése teljéből halászta ki azt a jó tanácsot.

Hanem Horváth Dezsőné iszonyuan megütöközt avén kisasszony feleletén. S első meglepetésében szinte gépiesen dadogta utána:

— A . . . hi . . . ideg . . .

— Igenis, a hideg vas — kapott szavába Komoróczy Irén — az a legbiztosabb szer minden fogfájás ellen.

— De az ég szerelmére! — kisasszony — tört ki hangos méltatlankodással Horváthné — csak nem csufitom el tizenkilenczesztendős leányomat! — ki venné el szegény gyereket? Ördögnek se kell fogatlan fehérrép.

— Mintha bizony épen a harminczkét fogtól függne, hogy valaki férjhez megy-e, vagy sem — mondá gúnyosan a vén kisasszony. En is megmaradtam, nekem pedig még máig is meg van mind a harminczkét agyaram.

— Ej! az egészen más! — kiáltott bosszusan Horváth Dezsőné.

— És miért volna más, ha szabad kérdeznem? — kérdé büszkén fölemelkedve az aggszűz, — nem voltam talán én is fiatal? Igenis, az voltam. Voltak bájjaim, dobogott a szívem is, egyszóval volt idő, midőn én is tudtam szeretni. . . .

— Bizonyosan nem talált hát viszont szerelemre — vélekedék Horváthné.

— Ki mondja azt? — heveskedett Komoróczy Irén.

— De hát az Isten is megáldja, kisasszony — fakadt ki türelmetlenül Horváth Dezsőné — ha szeretett és viszont szerették, miért nem ment akkor férjhez? — furcsa dolog igazán.

— Csöppet sem furcsa, asszonyom.

— Ugy értem, nem tudom felfogni, mi akadályozhatta boldogságát?

— A harminczkét fogam! — volt a retentő komolysággal adott válasz.

No hanem Horváth Dezsőné, ha eddig csak rázta a fejét, most arra a feleletre valóságos bamba ábrázatot vágott. Szentül azt hitte, hogy a vén kisasszony csak mulatni akar rajta. Mert ha nem azt teszi, akkor szentül hibázik egy kerekre. Aki komolyan tudja venni, hogy valamely leánynak a szerencsésjét a harminczkét foga öli meg, annál hát bizonyosan baj van a kréta körül. Horváthné is gyanusan kezdte vizsgálgatni az aggszűzet. Rég ismeri már, azt azonban nem tudta fölöle mind e mai napig, hogy valóságos bolond. Az olyan némberektől őrizkedni kell.

Komoróczy Irén elértette vendége különös gondolatait és sietett magát kimagyarázni.

LEGUJABB

divatu férfi és fiu kalapok tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árban kaphatók

REICHARD

áruházában

Nagyvárad Fő-utca, Orsolya-zárda épület.

Telephon összeköttetés!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

szeriti belé a nemzetet abba a rettenetes helyzetbe, hogy ezután önállóan intéze az ügyeit.

Nem szép az osztrákoktól, hogy csak ennyit kérnek! ? P—y.

Az alkotmány ünnepe.

A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok szövegét átvizsgáló bizottsága az országgyűlés két házában Szilágyi Dezső képviselőházi elnöknek elnöklésével ma ülést tartott, melyben a főrendiház részéről Széchenyi Bertalan gróf, a képviselőház részéről Molnár Antal jegyző vett részt. A bizottság átvizsgálván az 1848 törvények megalkotásának ünnepeléséről szóló törvényjavaslatot, végleges szövegét, azt a két ház megállapodásával teljesen megegyezőnek találta s ennek folytán a törvényjavaslatot a miniszterelnökség úján szentesítés alá terjesztette fel.

Uj törvényjavaslat.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a képviselőház legközelebbi ülésében törvényjavaslatot fog benyújtani, a melyben a honvédelmi miniszternek a honvéd-főparancsnoksági palota berendezésére 60.000 frtnyi, a budapesti honvéd-kórház kiépítésére 41.000 frtnyi és ugyanazon kórház csatornáinak az üllői-ut főcsatornával való összeköttetésére 26.000 frtnyi, továbbá a váci belső huszárlaktanyánál felmerült pótléptételekre 27.000 frtnyi és végül a honvédségi ruházat és felszerelés kiegészítésére 140.000 frtnyi, összesen tehát 294.000 frtnyi rendkívüli, illetőleg póthitelengedélyezését kéri.

ORSZAGGYÜLES

A főrendiház ülése.

Budapest, április 2.

A baloldal, tehát a kormánypárt sűrű sorokban foglalja el a padokat. A jobboldal üres. A miniszterek mind együtt vannak.

Károlyi Tibor gr. 11 órakor nyitja meg

— Ne gondolja, kérem, hogy meghibbantam az elmében és félrebeszélék. Soha se beszéltem okosabban, mint épen ma. S ha úgy tetszik, közelebről is kimagyarázom magamat.

Horváth Dezsőné nem szólt. Csak várta, Uristen! — mi fog ezután még következni. És az következett, hogy Komoróczy Irén elbeszélte röviden, hogy miképp örölte meg az ő harminczkét foga fiatal életének egykori ábrándos színekké kifestett boldogságát.

— Nincs mit restellenem rajta — kezdte csöndesen — szerettem őt. Nem volt közvetlen, nem volt arszlán, de volt igazán érző szíve, becsületes egyenes jelleme. Kevesen ismerték, tisztelték, becsülték, én meg, mint említettem szerettem.

Ő csak messziről imádott engemet. Vallomás nem lebbent el ajkáról, hiszen nagy megértettségbe került zavar nélkül ez egy szót kimondania: »kisasszony!« Hogyan tudta volna hát még azt is hozzátenni: én nagysádot kimondhatatlanul szerettem! — dehogyan tudta. Hanem fölösleges is volt, abban az egy szóban ugyanis megnyilatkozott egész lelke, szívének minden őszinte dobbanása, azután csak egyetlen rejtett fohászból olvadt már — bár boldoggá tehetne. Nekem mindig elég volt ennyi vallomás, de nem ő neki. Ő nyilatkozni akart.

Jól emlékszem, a kertben sétáltunk. Nagyobb tarsaság verődött össze nálunk, együtt költöttük el az uzsonnát, honnan azután iparkodtunk szabadulni a többitől. Elszakadtunk tőlük s a szőlő lugas alatt jártunk fel-alá egymás mellett hangtalan némasággal.

Egyikünk se merte megtörni a csendet. Nekem nem is volt igen kedvem hozzá, mert a fogam, máig nem tudom melyik, bom-

az ülést, s azonnal elrendeli a mai napra kiűzött választásokat. A választások eredménye a következő:

A kvótabizottság tagjai lettek: Szemerecsányi Pál püspök, Desszffy Aurél gr., Harkányi Frigyes báró, Lukács Antal, Pallavicini Ede őrgróf.

Az igazságügyi bizottságba: gr. Károlyi Imre, a pénzügyibe: Ludvig János, a gazdaságiba: Zombory Lajos, a közigi fegyelmi bíróságába: Bohus Zsigmond báró, póttagul Keglevich Gábor gr.

Ezután az

állami költségvetés

tárgyalására tértek át.

Gr. Teleky József kijelenti, hogy a költségvetést általánosságban és részleteiben is elfogadja. Bizalmi kérdésnek tekinti ezt, s épen ezért szavazza meg. Festi a Bánffy-kormány tevékenységét.

Ráér ezután az agrár-szociálizmusra, melynek orvoslására a kormány eszközeit alkalmasoknak tartja. Földosztással biztatják a munkásokat, ezt a törekvést a legerősebb eszközökkel kell csirájában elfojtani. Az izgatókkal rövid uton kell elbánni. Ő érti, hogy a föld népnek nem a legjobb a helyzete, de a középosztály helyzete aránylag sokkal rosszabb. Erőszak ellen erőszakos intézkedések kellenek. A kormány helyesen teszi, a mit tesz. Ő nem a maga bőrét félti, belőle a nép szeretete beszél, hanem azért azt mondja, hogy kárlehetetlenek kell lenni az izgatókkal szemben.

Szól ezután a sajtóról s annak revízióját sürgeti. A költségvetést elfogadja.

A szociálizmus oka.

Gr. Széchenyi Imre szintén a sajtó revíziója mellett van, de a konkolyt el akarja választani a tiszta búzától. Kérde, mikor vette észre a kormány az agrárszociálizmust? Csak most-e, mikor az egész ország, a sajtó, mindenki már évek óta hirdeti? A kormány, ez, vagy más kormány, vétkes mulasztást követett el. Könnyebben el lehetett volna nyomni, mikor még csak 3 megyében volt, mint ma, mikor 27 megyében van.

Magyar lélekkel próbálja analizálni az agrár szociálizmust és annak közvetlen és közvetett okait. A magyar paraszt — a negyedtelkes is — büszke és gögös; jóformán kezét sem fog a szellérről. Hogy van az, hogy most együtt fújják a követ az urak ellen? A földbirtok ma már nem adja meg azt a meg-

lani kezdett. Olyan nyilatást cselekedett meg a czudar, hogy a fájdalom eltorzította arcomat, homlokomat ráncba szedtem, szóval rettentő formám lehetett.

Ő mindezt észre se vette, mert folyton a földet nézte. S egyszer csak anélkül, hogy fölvetette volna tekintetét, erős lelki küzdelem után így kezdte:

— Kisasszony, vannak pillanatok az emberi életben.

Hallgattam. Ő újból rágyújtott.

— Vannak pillanatok az emberi életben. Érzem, hogy vannak . . . megint elakadt.

Igen nehezen ment a vallomás. Harmadszor is elmondta:

— Vannak pillanatok az emberi életben, mikor — tette hozzá — zavar vesz lényünkön erőt, sokat szeretnénk mondani, de keveset szorítunk ki s annak is se füle, se farka.

Nevetni lehetett volna neki, mert igen kinlódott szegény fia, hanem én dehogyan nevettem. Nem nevettem először, mert igen meg voltam hatva, másodszer meg, mert iszonyuan fájt a fogam.

— Kisasszony — szólalt meg újból szemét a földről föl sem vetve — iszonyu terhet gördítenék le szívekről, ha az ön kedves kacsói segítségemre jönnének.

— Hagyja azt, barátom — biztattam őt, megsajnálva keserves vergődését.

— Hagyjam? — kérde ő megdöbbenve. — Miért hagyjam?

— Mert a nélkül is jó.

— Hogyan volna jó! Én tudom, hogy nem az. Szívemet elszoritja, ha nem könnyitek rajta. Mondanék valamit.

— Higgye el, barátom — biztattam —

nyugtató tudatot, mint régen; sok a teher rajta. Az adó is igen sok, de ez még nem tenné tönkre az embert; hanem ott van az a sok mindenféle egyéb megterhelés: regále és a többi. A magyar szabadság tüzeben a nemzeti géniusz phönixként emelkedett ki a mult hamujából; ez a tűz szép volt, de a tűznek füstje és korma van. Jaj annak a gazdának, ki ezt a kéménybe lerakodott kormot idején nem tisztítja. Attól a koromtól előbb-utóbb kigyul a kémény s leég a ház. A kormány sok mulasztást követett el e téren; de nem csak az, a nagybirtokosság is. Ne csak a választásokkor és a napszám osztogatásokkor kell a néppel érintkezni. Hol van ma olyan viszony a magyar mágnás és a földnépe között, mint mikor gróf Széchenyi Ferencz három kis fiával meglátogatta somogyi birtokát, hol jobbágy bandérium üdvözölte s akkor Széchenyi Ferencz így szólt a fiaihoz:

— Kedves fiaim, látjátok ezek a jó emberek a mi jobbágyaink. Nekik köszönhetitek, az ő munkájoknak, hogy ti olyan kényelemben élhettek. Azért becsüljétek meg mindig a jobbágyaitokat s legyetek mindig jó szívvvel irántok. Hogy ez így legyen — fejezte be szavait — rendeljem, hogy te fiam István csókold meg itt most a legöregebbik jobbágyának a kezét.

A hitbizományokat aaptalanul vádolják a szocializmus terjesztésével. Tény, hogy egy modern, előítélet mentes földbirtok politika még tehetne valamit, de erre aktivitás kell. Adjunk alkalmat annak, akinek földje nincs, hogy szerezhesen földet s módot annak, hogy azt meg is tarthassa.

Nemzeti politikát községek magyarosításával csinálni nem lehet, ennek egyetlen módja: a kis és középbirtokos létviszonyainak javítása.

Mivel a kormány egyes intézkedéseiben látja a téletlenségek felhagyását, a javaslatot elfogadja.

A miniszter válasza.

Darányi földművelési miniszter: Teleky Józseffel foglalkozik előbb. A szociálizmust gazdagabb nemzetek se tudták megelőzni. A kormány minden lehetőt megtett. Az inségeseknek munkát ad, más eszközökkel is iparkodik a helyzetet javítani. De mindent nem lehet az államra bízni. Sürgősen szükséges az adminisztráció államosítása. A hitbizományokról javaslatot fog beadni. De nem érti, hogy Széchenyi, mikor a gazdasági bajokon akar javítani, még a kisbirtokost is meg akarja kötni. E helyett

nagyon fölösleges, tudom mit akar mondani — nem folytattam, az átkozott fog rettentő módon gyötört.

— Tudja?! — kiáltott meglepetve s ijedt tekintetét rám emelte.

Borzasztó grimaszokat vághattam. A fogfájás akkor érte el tetőpontját. S ő hogy megpillantotta keserves ábrázatomat, majdnem kövé meredt egyszerre s úgy dadogta:

— Va . . . valami baja van?

— Semmi . . . csak a fogam fáj . . . s még keservesebben néztem magam elé.

— Me . . . melyik?

— Talán mind a harminczkettő.

Ajkába harapott s én folytattam:

— Ha szeret, nem futna el a patikába néhány csillapító csöppért?

— A legnagyobb készséggel — mondta homlokát ráncba szedve, meghajította magát s szinte örült futással állott odább.

— Elbeszélésem végére értem volna — fordult Komoróczy Irén Horváth Dezsőnéhez — mit gondol, asszonyom, megkerültek a csöppök? — No természetesen.

— A csöppök . . . igen, azok megkerültek, de őt nem láttam attól a naptól fogva többé. Eltűnt, akárcsak a föld nyelte volna el. Az az átkozott fogfájás megakasztotta szerelmi vallomásában s a bolonduló harminczkét fogam megörölte fiatal életemnek aranszállal himzett ábrándjait. Kértek még engem elegend, de az igazi szív csak egyszer szeret s az én keblemben is olyan szív lakott; azért csak menjen, asszonyom, tegyen hidegvásat a kisasszony lányára, mert ő harminczegyet is ezerte boldogabb lehet, mint én a teljes harminczkettővel.

inkább a birtoklás és a föld helyesebb elosztása az, amiről gondoskodni kell. Ezt a képviselőházban a hitbizományok kérdésénél azért nem említette, mert ekkor Szabolcsban a földosztók zavarogtak. A szocializmus eszméivel kell foglalkozni, de a földosztókkal a kormány nem hajlandó tanácskozni!

Teleky a sajtóval is foglalkozott. Az igazságügyminiszter tervezi az új sajtótörvény megalkotását. De a kormány intenciója az, mert hogy a bajokat a fennálló törvények keretén belül kell szanálni. Ha tudnák, hogy így nem lehet, akkor felelőssége tudatában teljesítené kötelességét. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Darányi után Keglevich, Esterházy Mórca Miklós gróf és Solymossy Ödön báró szólaltak fel. A javaslatot általánosságban megszavazták, a részletes tárgyalásnál kisebb vita is volt. Délután három óráig az összes napirendet letárgyalták.

A hitfelekezetek ellen.

A közegészségügyi szakbizottság kéretlen véleménye.

Nagyvárad város közegészségügyi bizottsága tegnap délután hosszas ülést tartott, a melyben jóval tulment a hatás körén.

A temető szabályrendeletet tárgyalta, hogy véleményt mondjon annak a *közegészségügyet* érintő részére. E helyet azonban a sírhelyek áránál olyan dolgot magyarázott a szakaszba, a melylyel elmérgesíti az egész ügyet, felkelti a hitfelekezetek féltékenységét. Nagyon alkalmas a szakbizottság érthetetlen tullepése arra, hogy a hitfelekezetek teljes erővel küzdjenek annak megvalósítása ellen.

A szabályrendelet-tervezet 40. §-ának illető része a következőképp szól:

»*Sorrend* szerinti temetkezésnél az egyes sírokért díj nem fizetetik.

Előre kiválasztott egy sírhely után 4 frt, gyermeksírok után a gyermeksírok között 2 frt 50 kr, a rendes sírhelyek között 4 frt.»

Ezt a szakbizottság akként magyarázta s módosította is, miként a »sorrend szerinti ingyen sírhely« csak azon parcellára vonatkozik, a melybe felekezeten kívül, tehát r. kath., ev. ref., izraelita egymás mellé temetnek. *A különböző felekezetek részére kihisított parcellákba azonban sorrend szerint is csak a díjak megfizetése mellett helyezik el a halottakat.*

Ez azt a, tényleg már több ízben kitünt törekvést árulja el, hogy lehetőleg a felekezeti tekintet nélküli közös temetőbe szorítsák a halottak tekintélyes részét, mert pl. egy katolikus hívő nem nyugodhat a szentelt földben, ha hozzátartozói nem bírják kifizetni a 4 frt magas díjat.

Emlékezzünk, mikor még a temetők rendezésének ügyét az irányelvek megállapítása végett tárgyalták, a bizottság egyes tagjai hallani sem akartak arról, hogy a különböző felekezetek részére külön területeket hasítsanak ki. A »közponiti« temetőt úgy értelmezték, hogy ott valláskülönbség nélkül egymás mellé temetik el a halottakat.

Az igazság érzetéből áthatott heves és erélyes felszólalásra ezeknek a bizottsági tagoknak »nemes« törekvése azonban csütörtököt mondott s így került a szabály-tervezetbe az a §, hogy a felekezetek részére külön helyek jelölendők ki.

Azok a jó urak azt hiszik, hogy az egyes hitfelekezetek túrni fogják ezt az önkénykedő eljárást, csak azért, mert valahonnét elő kell teremteni a felesleges, nagy luxussal berendezett temető óriási kiadásait. A következmények megmutatják, hogy nagyon hamar csalódnai fognak.

A törvényhatóságra nem lehet mindent ráoktrojálni s előre látjuk, miként török össze ezeket a jogtalan, sértő toldozgatásokat, a melyek sértik az összes hitfelekezeteket.

Különösen sértik a r. katolikus polgárok vallásos érzelmét.

A katolikusoknak meg volt Ujvároson s meg van V.-Olasziban a külön temetőjük.

Az előbbi, városi érdekből elvették, kötelessége a városnak más megfelelő területről gondoskodni s módot nyújtani, hogy hívei az egyház szertartása szerint beszentelt földben nyugodhassanak, akár szegények, akár gazdagok voltak azok.

A közegészségügyi-bizottság hasznosabb dolgokra is fordíthatna volna idejét, mint hogy hozzá nem is tartozó dologgal elhintse a vizsályt.

Ennél az ügynél nagyon be fog bizonyulni, hogy a ki szelet vet, vihart arat.

*

A közegészségügyi-bizottság ülésén különben jelen voltak: dr. Grósz Albert elnök, dr. Baróthy Akos, ifj. Rimler Károly, Guttmann József, dr. Mayer László, Komlóssy József, dr. Berkovits Miklós, dr. Papp Oszkár, Busch Dávid, dr. Döry Ferencz, dr. Kutiák Ágoston és Szüts Dezső jegyző.

Egyetlen tárgy a köztemetőkről szóló szabály-tervezet volt, a melyre közegészségi tekintetből kellett véleményt mondani a bizottságnak.

Az egész tervezetben lényegtelen módosítást ajánlanak.

Megváltoztatását javasolják a 15. §-nak akként, hogy a földalatti sírboltokban a koporsókat nem kell befalazni, hanem légmentes koporsó használható s a felső kőlap légmentesen elzárandó.

A többi §-oknál lényegtelen stylaris módosításokat tettek.

A spanyol—amerikai háborúhoz.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.)

Egyre élesebb a helyzet Spanyolország és Amerika között; Kubából egymást érik a panaszok. Hogy a küszöbön álló háború tényleg ki fog törni, még pedig a legközelebbi napokban, ahhoz bizony már kétség nem fér. Hogy békés úton oldják meg ezt az ominozus Kuba-kérdést, arról már szó sem lehet. Itt adjuk különben az ide vágó táviratot:

Madrid, április 2. (Saját tud. táv.)

A Fabra-ügynökség hiteles forrásból nyert értesülések alapján állítja, hogy a kormánynak sohasem volt szándékában Kubának a függetlenséget az Egyesült Államok részéről fizetendő kárpótlás fejében megadni. Spanyolorzágnak sohasem tettek oly javaslatot, amely e függetlenségre csak a legtávolabbról is célzott volna; különben is a kormány minden ily indítványt visszautasítana. A politikai pártok közt sincs egy sem, a mely ily megoldást támogatna.

Madrid, április 3. (Saját tud. táv.)

A kubai helyi kormány M a c K i n l e y elnökhöz, a washingtoni spanyol követ közvetítésével feliratot küldött, a melyben visszautasítja azokat a rágalmat, a melyekkel az amerikai tudósítók az autonomiát és a kubai kormányt illették és kijelenti, hogy a felkelők kisebbségben vannak és az autonomisták képezik

a kubai nép többségét. Megakadályozzák — ugymond a felirat, — hogy a kormány, a mely az ország boldogságát és Spanyolország suverenitását helyreállítaná, gyökeret verhessen.

A felirat az elnök igazság érzületéhez appellál, nehogy a függetlenség címén a kubaiakra oly kormányt erőszakoljanak, a mely az országot romlásba döntené és az amerikai jog legfőbb alaptételére és Washington emlékére kéri, hogy tiszteljék a kubaiak önrendelkezési jogát, engedjék, hogy békében éljen és szervezkedhessék, a mint ez a többség akarata.

Ez a felirat a Fabra-ügynökség szerint Spanyolországban nagy hatást keltett, mert a felirat nemcsak a kubaiak nagy többségét viseli, hanem valamennyi politikai párt azonos véleményét is, a mely pártok vezéreinek nézetét e célból kikérték.

Madrid, április 2. (Saját tud. táv.)

A spanyol torpedo-flattilba Puerto-Ricsba érkezett.

Nagyhét a templomokban.

— A szt. szertartások sorrendje. —

A mai nappal kezdetét veszi az egyház fontos időszaka: a Nagyhét. Az Isten-ember emlékének szenteljük e hetet s különösen a hét utolsó három napját, melyen az egyház élénk tárja a megváltás nagy munkájának, Krisztus kiszívadásának történetét, egész a Golgotáig. Ős idők óta »nagy«-nak nevezték a gyászos időszakot s innét van a »Nagycsütörtök«, »Nagypéntek«, »Nagyszombat« elnevezés. A lélek mélyéig meghatók e napokon az egyház szertartásai s odabilincselik a hívők lelkét a Kálvária keresztre alá.

A nagyváradai templomokban a következő sorrendben mennek végbe a nagyheti és husvéti ájtatosságok.

A székesegyházban.

Virágvasárnapján, ápril hó 3-án délelőtt 9 órakor. Birkaszentelés alatt gregorian ének. Utánna körmenet. Passió. Mise alatt Kersch F.: »Turbán« énekeltenek.

Nagyszerdán, ápril 6-án. D. u. 3 órakor énekes officium, lamentáció és »Miserere« férfikar, melyet a papnövendékek énekkara ad elő.

Nagycsütörtökön, ápril 7-én. D. e. 9 órakor nagy mise, mely alatt krizmát és olajt szentel *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök. Az énekrészek a következők:

Zangl: (Kyrie-Gloria). *Beleznay*: Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus. *Leitner*: Christus factus est. Dextera Domini. *Hersch*: Inter vestibulum. O salutaris. *Haydn* J.: Tenebrae facte sunt. *Palestrina*: Adoramus te.

A szertartás végén a bibornok, illetve püspök megmossa 12 szegénynek a lábát. — D. u. 3 órakor lamentáció, zörgő vecsernye.

Nagypénteken, április 8-án. D. e. 9 órakor kezdődik az u. n. »csonka mise«. Passió, mint Virágvasárnapján. Az énekkar a következő darabokat adja elő:

Kersch: Turbák. * * Popule meus (férfikar) auct. incert. *Leitner*: Vexilla regis. *Duck*: Ecco quomodo.

A szent beszédet dr. *Lindenberger* János szem. lelkiigazgató mondja. — D. u. 3 órakor

lamentáció. Este 7 órákor szentségtétel, mely alatt a növendékpapok énekkara a »Popule meus«-t éneklé.

Nagyszombat, ápril 9-én. Reggel 7 órákor tűz-, husvéti gyertya és keresztvíz szentelés, 9 órákor nagy mise. Délután 6 órákor a feltámadási szent szertartást a bibornok Ő Eminenciája végzi, mely alatt az énekkar a következőket adja elő:

»*Exurge*« és *Et ad huc te cum sum* (férfi kar). *Schöpf*: Te Deum. *Pembaur*: Regina coeli. *Beleznay*: Tantum ergo.

Husvét vasárnapján, ápril 10-én. D. e 9 órákor ünnepélyes nagymise, melyet Ő Eminenciája pontifikál. Az evangéliumkor az egyházmegye kiváló szónoka: *Palotay* László kanonok tart ünnepi szent beszédet. — A mise alatt az ének- és zenekar a következő zeneműveket adják elő: *Brosig*: Ecce Sacerdos. *Zeller* Missa in d. *Pembaur*: Regina coeli. *Cherubini*: O salutaris.

Husvéthétfőn, ápril 11. Te Deum lesz az 1848-iki törvények szentesítésének emlékére. A Te Deumot és szent misét, ha csak egészsége engedi, dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok tarja. Az ének- és zenekar a következőket éneklé és játsza: *Brosig*: Ecce Sacerdos. *Schöpf*: Te Deum. *Zeller*: Missa in D. *Lányi*: Bone Deus (Sop. solo Kotauschek J.) *Mozart*: Ave verum corpus.

Várad-Velenczén.

Virágvasárnap, az ájtatosság reggel 9 órákor veszi kezdetét barkaszenteléssel, utánna szent-mise, mely alatt a passió énekelte.

Nagyszerdán, délután 3 órákor lamentatio. **Nagycsütörtökön**, reggel 9 órákor szent-mise, délután 3 órákor lamentatio.

Nagypénteken, reggel 9 órákor veszi kezdetét az ájtatosság passióval és az Urkoporsóban a legmélt. Oltáriszentség kitétele után szent beszéd, melyet *Gabriely* Lajos plébános tart.

Nagyszombat, reggel 7 órákor szentségtétel, utánna tűz, husvétgyertya- és keresztvízszentelés. Ezt követi 9 órákor énekes szent-mise. Este 6 órákor feltámadás.

Husvét vasárnapján, reggel 7 órákor csendes mise, s *Gabriely* Lajos plébános prédikál. 3 órákor vespere.

Husvét hétfőn, 10 órákor énekes szent-mise, délután 3 órákor vespere.

Az Orsolya-zárda templomában.

Virágvasárnap reggel 1/8 órákor barkaszentelés, utána szent-mise. 4 órákor litánia áldással.

Nagyhétfő: Reggel 1/8 órákor sz.-mise. **Nagykedd**: Reggel 1/8 órákor sz.-mise. **Nagyszerda**: Reggel 1/8 órákor sz.-mise. **Nagycsütörtök**: 1/2 órákor sz.-mise és áldozás, melynek végeztével a legméltóságosabb oltáriszentség a templomból kivitetik; utánna oltárfosztás.

Nagy-Péntek: A sz. szertartások 7 órákor kezdődnek, minek végeztével az oltári-szentség a sz.-sírba tételük nyilvános imádságra. Este 1/2 órákor szentségtétel.

Nagy-Szombat: Reggel 6 órákor a szentségtétel a sz.-sírba, mely után kezdetét veszi a tűz szentelés, husvéti gyertya megáldás és a profeciák. 9 órákor sz.-mise. Este 1/2 órákor feltámadási szertartás.

Husvétvasárnap: Reggel 1/8 órákor csendes sz.-mise, 10 órákor ünnepélyes sz.-mise, délután 4 órákor litánia áldással.

Husvéthétfő: Reggel 1/8 órákor énekes sz.-mise. Délután 4 órákor litánia áldással.

A v.-olaszi-i plebánia templomában.

Virágvasárnap 7 órákor csendes mise, 9 órákor barka szentelés, körmenet, utána ünnepélyes mise, mely alatt »Urunk kinszenvedésének története« magyarul éneklé a kántor, néptanítók és műkedvelőkből alakult énekkar, fél 12-kor csendes mise, délután litánia.

Nagyszerdán d. u. 3 órákor »Jeremiás siralmai«.

Nagycsütörtökön d. e. 9 órákor nagymise, d. u. 3 órákor »Jeremiás siralmai«.

Nagypénteken d. e. 9 órákor »előszentelt mise«, alatta »Urunk kinszenvedésének története« magyarul, utána sz. beszéd, tartja *Dencs* János cz. kanonok. D. u. 3 órákor, ha az idő kedvező lesz, körmenet vezetetik a Kálváriára, hol is sz. beszédet tart *Pák* Emil s. lelkész. Kedvezőtlen idő esetén a processio elmarad és a sz. beszéd a templomban tartatik meg, utána »Jeremiás siralmai«.

Nagyszombat reggel fél 7 órákor tűzi, husvéti gyertya és keresztvíz szentelés azután nagy mise. Este fél 8 órákor feltámadási körmenet, tartja segédlettel *Dencs* János esperes.

Husvét vasárnapján 7 órákor csendes, 9 órákor énekes, fél 12 órákor csendes misék mondatnak, d. u. 3 órákor ünnepélyes vespere.

Husvét hétfőjén 7 órákor csendes, 9 órákor ünnepélyes sz. mise, ezután sz. beszédet tart: *Kópis* József s. lelkész, fél 12 órákor csendes mise, d. u. 3 órákor vespere.

Várad-Ujvároson.

Virágvasárnap d. e. 9 órákor a sz. mise előtt barka szentelés. Körmenet után nagy, énekes sz. mise, az evangélium előtt megkezdődik az ugynevezett passio-éneklés, — előadja a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagyszerdán d. u. 3 órákor kezdetét veszi a Jeremiás próféta siralmainak éneklése (lamentatio) előadja szintén a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagycsütörtökön d. e. 9 órákor énekes sz. mise, utánna oltár fosztás, d. u. 3 órákor Jeremiás próféta siralmainak éneklése.

Nagypénteken d. e. 9 órákor lesz az u. n. »előszentelt« mise, alatta énekelte a passio. Kezdetét fogja venni a kereszt-csökölés a sz. sírban. Sz. mise után dr. *Vucskics* Gyula plébános prédikál. D. u. 3 órákor ismét Jeremiás próféta siralmainak éneklése. Este 7 órákor szentség bevétel.

Nagyszombat reggel 7 órákor szentségtétel a sz. sírba. 8 órákor tűz, gyertya és keresztvíz szentelés. 9 órákor nagy énekes sz. mise. Este 7 órákor ünnepélyes feltámadási körmenet.

Husvét vasárnapján reggel 9 órákor *Pálffy* Béla káplán szent beszédet mond s utánna ünnepélyes szent mise. Délután vespere.

Husvét hétfőn reggel 9 órákor dr. *Vucskics* Gyula prédikál. utánna szent mise s délután litánia.

*

A többi templomokban Nagyszombat a következő időben megy végbe a Feltámadási ünnepély:

a premontrei rend templomában délután 3 órákor,

az irgalmas rend templomában délután 4 órákor.

a kapuczinus rend templomában délután 6 órákor.

Előfizetési felhívás!

Az új negyedév küszöbén bizalommal lépünk olvasóink elé s kérjük, támogassák tovább is munkánkat, törekvésünket.

Programra, hangzatos ígéretekre nincs szükség. Lapunk iránya ismeretes mindenki előtt. Isten, király, haza a mi jelszavunk. A hazafias és keresztény elvek védelme a célunk. Pártoktól, klikkektől függetlenek vagyunk.

A szocializmus rohamos terjedése arra int bennünket, hogy a társadalmi bajok tanulmányozására nagy gondot fordítsunk. Eddig is éber figyelemmel kísértük nemcsak ezt a mozgalmat, hanem az ipar és közgazdasági életnek minden nyilvánulását, lesz gondunk reá

a jövőben is. A főváros és a vidék első rendű irói tollából származnak széles körben feltűnést keltett cikkeink.

Lapunk élénkítésére mindent elkövetünk. Távirati rovatunk, országgyűlési tudósításunk bármely vidéki lappal kiállja a versenyt.

Tárczáink előkelő színvonalon állnak, érdekesen, elevenen vannak írva, de a jó ízlést sohasem sértik. Közkeveltségű tárczairónk gárdája naplónapra növekedik.

Előfizetőinknek mindjobban gyarapodó tábora, lapunk befolyásának növekedése, jele annak, hogy a közönség felkarolja és támogatja azt az irányt, melyet nem magánérdek, hanem a közérdek vezet.

A »Tiszántul« az országnak egyik legolcsóbb napilapja. Előfizetési áraink a következők:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . . 8 frt — kr.
Negyed évre . . . . 2 frt — kr.

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . 10 frt — kr.
Negyed évre . . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . . 12 frt — kr.
Negyed évre . . . . 3 frt — kr.

Az erzsébetfalvi rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 2.

Megirtuk annak idejében azt a borzalmas rablógyilkosságot, melynek a főváros tőszomszédságában, *Erzsébetfalván* egy öreg házaspár, az *Adelmann* házaspár esett áldozatul. A két öreget szekerczével vágta agyon a lelketlen gyilkosok s miután a házat kirabolták petróleummal locsolták le az agyneműt, a bútortárat, s fölgújtották.

A megindult vizsgálat eleinte téves utakon indult. A fölmerült gyanú okok alapján letartóztatták *Dienes* Lászlót, a meggyilkolt öreg pár házmesterét, *Sallay* Istvánt és *Küizek* Jánost, s hosszasan de eredmény nélkül folytatták ellenük a bűnvizsgálatot.

Egy véletlen játszotia kezére a rendőrségnek a valódi tetteseket. A dolog úgy esett, hogy *Varga* Györgyné ki időközben társaival *Erzsébetfalváról* Budára költözött, — panaszt tett a rendőrségnek, hogy egy szoknyáját ellopott. A rendőrség megtalálta a szoknyát, s abban a meggyilkolt *Adelmanné* gyilkolójára ösmert, mire *Varga* Györgynénél házkutatást tartván, az összes elrabolt holmikat megtalálták.

Ennek folytán a vizsgáló bíró letartóztatta *Varga* Györgynét és ágyasát *Vella* Menyhártot, valamint *Dobos* Ferencz notorius betörőt, ki az eset előtt az öreg házaspárnál házmester gyanánt szolgált.

A vizsgálat nehezen ment, mert valamenyien konokul tagadtak, de végtére *Varga* Györgyné beismerete, hogy ő és társai gyilkolták meg és rabolták ki az *Adelmann* házaspárt azért, mert tudták, hogy sok pénzhez jutnak hozzá. Bevallotta *Varga* Györgyné, hogy az öreg *Adelmann* *Dobos* ütötte le, nejjével pedig *Vella* Menyhárt végzett. Azután kirabolták a lakást, miután a házban maradt holmikat petróleummal leöntötték, majd pedig fölgújtották. *Dobos* és *Vella* mindent tagadnak. Annyit beismernek, hogy látták a gyilkosságot, de ők nem voltak részesei.

A pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája

Bucz Lajos dr. ez ügyben befejezte nem régebben a vizsgálatot s az iratokat indítványtétel végett áttette a kir. ügyészséghez. **Geguss** Gusztáv dr. kir. ügyész most indítványát, — **gyilkosság és rablás büntette** miatt kérve a vádoltak vád alá helyezését.

A törvényszék vádtanácsa a napokban határoz az indítvány felett.

UJDONSÁGOK.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése a hó végén lejárt, annak mielőbbi szives megújítására, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Április 3. Szigligeti-társaság közgyűlése, a városházán d. u. órákor.
 Április 3. A 48-as kör választmányi gyűlése d. e. 11 órákor.
 Április 3. A Biharmegyei Népművelési Egyesület évi közgyűlése d. e. 11 órákor a megyeházán.
 Április 3. A régészeti egyesület vál. gyűlése amegyeház kts-terében délelőtt 11 órákor.
 Április 4. Megyei közigazgatási ülés d. e. 10 órákor.
 Április 6. A nagyvárad kath. kör választmányi ülése d. u. 1/2 órákor.
 Április 6. Értekezlet a városházán a Rhédey-kert további kezelése tárgyában.
 Április 7. Mezőgazdasági szakbizottság ülése d. u. 4 órákor a városházán.
 Április 11. Az 50 éves évforduló ünnepe s rendkívüli városi közgyűlés.
 Április 11. Biharmegyei diszközgyűlése d. e. fél 11 órákor.
 Április 11. Nagyvárad város diszközgyűlése d. e. fél 11 órákor.

* **Hosanna! Hosanna!** A nagy tragédia időszakát megelőző vasárnapon, ma ezen üdv szóval telnek be a templomok szerte a világon, hol a Megváltó uralja a szíveket. Emlékeztet ez arra a napra, midőn az Üdvözítő Jeruzsálembé ment s az üdvözítő nép ujjongva fogadta pálmát és zöld ágakat hintvén utjába. Ezért az egyház Virágvasárnapnak is nevezi s a dicső jelenet emlékeztetése barkát szentelnek.

* **Szentgyakorlat a papnöveldeben.** Ma este kezdődik a helybeli kath. szert. papnöveldeben a husvéti szentgyakorlat. Az exercitiomot P. B o t a Ernő jézustársasági atya fogja tartani, ki ma érkezik e célból Nagyváradra.

* **A város es megye diszgyűlése.** Említettük, hogy április 11-én, az 1898-iki törvények szentesítésének 50 éves fordulója alkalmából Nagyvárad városa délelőtt fél 12 órákor diszközgyűlést tart, melyre a város diszpolgárait: dr. **Schlauch** Lőrincz bibornokot, dr. **Nogáll** János felsz. püspököt és **Tisza** Kálmán orsz. képviselőt is meghívta dr. **Bulyovszky** József polgármester. Ezenkívül a város diszgyűlésére Biharmegye törvényhatósági bizottságát szintén meghívta a polgárnagy. Az emléknapi alkalmából Biharvármegye közönsége szintén ünnepi diszgyűlést tart ápril 11-én fél 11 órákor, a melyre Nagyvárad város törvényhatósága is hivatalos.

* **Kitüntetett bárónő.** A hivatalos lap tegnapi száma szerint zagoni báró **Szentkereszty** Stefánia az emberbaráti és köznevelődési intézetek létesítése, fentartása és vezetése körül szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdem keresztet kapta.

* **A budapest—nagyvárad telefonszálát.** A »D. R. U.« a következőket írja: »Most már kétségtelen, hogy a budapest—nagyvárad országos telefonszálát kiépítéséhez meg ez évben, okvetlenül hozzáfognak. Az erre vonatkozó előmunkálatok, mint illetékes helyről értesülünk, már teljesen kész vannak a kereskedelemügyi miniszteriumban. Hír szerint ezt a telefonszálát Kolozsváron át ki fogják építeni egészen Brassóig és így Erdély tulsó végéig vezet majd az ország leghosszabb telefonszálata. Másfelől Debreczont is mihamarabb bekapcsolják az ország emez egyik leghosszabb fő telefon vona-

lába. — Különösnek s hihetetlennek tartjuk ezt a hírt azért, mert a budapest—nagyvárad telefonszálát kiépítése a keres. miniszterfolyó évi költségvetésébe nem volt felvéve, hanem egy dunántúli telefon összeköttetés.

* **Kinevezés.** Dr. **Beóthy** László főispán, **Jelinek** Géza, a komádi-i takarékpénztár könyvvezetőjét, a **Mózes** Imre megváltoztatása folytán megüresedett megyei al-pénztárnoki állásra helyettes minőségben kinevezte.

* **A debreczen—n.-léta vasut meghosszabbítása.** A margitta—szilágy-somlyói vasut engedély tulajdonosa **Klobusiczky** Béla nagybirtokos tervbe vette a nagy-léta—székelyhidi vasut kiépítését, miáltal a debreczen—nagy-léta és a székelyhid—margitta—szilágy-somlyói vasutak összeköttetést nyernek s a Szilágy-ság egyenes uton közlekedhetik Debreczenel, amelytől az újabb időben létesült zilah—n.-károlyi vasut elterelte. **Klobusiczky** a közlőlel érdekelte Debreczen város anyagi támogatására is számít. Hatvanezer forint hozzájárulást írást már meg is kereste a városi tanácsot, amely a kérvényt véleményezés végett a jog- s pénzügyi bizottságnak adta ki. Így aztán lucses lesz annak a nagyon hangoztatott előnynek, a melynek örve alatt Nagyváradal is subvencziót szavaztattak a szilágy-somlyói vasutnak. Segítünk vele a Szilágy-ságot közelebb hozni Debreczenel.

* **A selyemtermelés érdekében.** A selyemtermelés az utóbbi két évben Nagyváradon és Biharvármegyében, **Rátka** y **József** buzgólkodása folytán, szép eredménnyel indult meg. **Rátka** y **József** azonban belátta, hogy első sorban elég eperfáról és pedig felnőtt eperfáról kell gondoskodni, ha a selyemtermelésnek nagyobb lendületet akar adni. Az ő gondozása folytán pár millió eper csemete van a Városligetben, kitűnő karban. Ezekből szivesen ad bárkinek betöltetésre. E téren igen szép példával mennek előre: a l. sz. püspökségi és káptalani uradalom, a **Hoványi** család, dr. **Konrád** Márk, akik nagy területet ültetnek be eperfa csemetével. Így aztán később ezeket lehet bevenni a selyemtenyésztésből.

* **A Rhédey-kert kezelése.** Nagyvárad város tudvalevőleg 12 évre átadta a Rhédey-kert kezelését és gondozását a lövészegetletnek, a melynek kebeléből külön kertfelügyelő bizottság volt kiküldve. Egy évnél több azonban, amióta a határidő és a szerződés lejárt és azóta csak úgy »provizorosan« kezelte a kertrendező-bizottság a Rhédey-kertet és a faiskolát. Az új szerződés pontjának megállapítása végett szerdán, április 6-án délután 3 órákor a kertfelügyelő bizottság a város kiküldöttjeivel együttes ülést tartanak.

* **Felolvasó estély a jogakadémián.** A jogakadémiai polgárság elhatározta, hogy e hó végén felolvasó estélyt rendez. A műsor programját most állítják egybe. A felolvasó estély iránt igen nagy az érdeklődés, amelynek számai majdnem mind rendben vannak s a névsor reményt nyújt, hogy a felolvasó estély az előbbieket messze felül fogja mulni. A részletes programot a legközelebb hozzuk.

* **Tűzek a megyében.** Katona Sándor komádi lakosnak tegnap meggyuladt a háza s leégett 200 frt értékben. A ház 300 frtra biztosítva volt az »Első magyar általános biztosító társaságnál«. A vizsgálat során több terhelő adat merült fel, a minek következtében ellere a feljelentést meg tették. — Mohod Flóra hagymádfalvi lakosnak egy boglya szénája csütörtökön esie Dudas Juon gondatlansága folytán megégett. A gondatlan embert feljelentették.

* **Letartóztatott csavargó.** Pénteken délután a belényesi őrsvezető az ország uton letartóztatott egy csavargót, aki magát megnevezni nem akarta s aki ellen több gyanu merült fel.

x **A közeledő husvéti ünnepek** alkalmából mindannyian igyekszünk, hogy kedveseinket valami meglepetésben részesítsük épp a mily meglepetés karácsonkor a karácsonfa, épp úgy husvétkor a piros tojás, de miután ez év-

ben különösen nyomasztó viszonyok között élünk, arra is kell gondolnunk; hogy hol lehetne szépet, jót és a mi fő olcsón beszerezni meglepetéseinket s így csak ezolgalatot vélünk teljesíteni n. becsült olvasóközönségünknek, midőn az ily meglepetésekre **Ritter** Richárd czukratszatát jelöljük meg hol mindennemű huséti czukor tojások s czukorkák legjutányosabban szerezhetők be.

Tavaszi idényre angol, olasz és honi készítményű kalap ujdonságok (a főtiszt. klérus részére is) keztyű és nyak-kendő különlegességek, karlsbadi czipők fekete, barna és zöld színekben urak nők és gyermekek részére, minden igénynek megfelelőleg teljes választékban megérkeztek Fábry Testvérek divatáruházában, melyek rendkívüli olcsó szabott áron árusítatnak el.

x **Üzlet átvétel.** Az eddigi **Hirschl** H. cég alatt létezett üzletet **Pártos** Arnold átvette s azt a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelőleg a legújabb divatu **kalap és uri divat** czikkkel kibővítette s a raktáron levő mintegy 5000 pár női, férfi és gyermek czipőket 40% olcsóbban árusítja és így nem mulaszt-hatjuk el, hogy olvasó közönségünk figyelmét a nevezett cég mai hirdetésére fel ne hívjuk.

Legújabb és legfinomabb kalapok megérkeztek Angolországból a tavaszi idényre Roth M. utóda kalap és férfi divat üzletébe, ahol karlsbadi és pesti czipészek által készített czipők férfi és nő részére kaphatók. Férfi fehérneműek dus választék és méret szerint is kaphatók. 5-0

x **A legjobb** asztali, csemege és gyogyborok **Berger** Lajos Bémer-téri borkereskedésében (Stidl-ház) kaphatók. A borok valóságáért felelősség vállaltatik. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.

x **Figyelmeztetés!** Van szerencsém a n. é. vevőközönséget azon körülményre felhívni, miszerint új kalap, czipő uri divatáru üzletem tekintet nélkül, hogy az izz. ünnepek közbe esnek a n. é. vevőközönség rendelkezésére vasárnap délig bevásárlás céljából nyitva marad. Kérve szives pártfogásukat vagyok kiváló tisztelettel **Eigner Ede.** 126 1-3

x **Uj cég.** **Gottlieb** és **Ujhelyi** cég alatt N-Várad Zöldfa-utca napokban a főváros mintájára berendezett **rőfös és divatáru** üzlet nyílt meg. A menyiben nevezett cég előnyös összeköttetései folytán abban a helyzetben van, hogy feltűnő olcsó árak mellett a legjobb árut szolgáltatja ezen körülményre a t. vásárló közönség figyelmét felhívjuk.

A grófnő, mint szélhámosnő.

Érdekes dologról ad hír a **Figaró** legutóbbi száma. **Hugó** Viktor unokaöccse, **Hugó** Lipót gróf egykori nejeről **Jeanne** **Clementine** **Solliers**-ről van szó, a kitől férje 1885-ben törvényes uton és módon elvált. 1896-ban azután örök álmra hunyta szemeit **Hugó** Lipót gróf és föltöbb megesappant vagyonát — a mely azonban így is 800,000 frankot tett ki — **Montferrier** marquis-ra hagyta, azzal a kikötéssel mégis, hogy egykori neje 4000 franknyi évi járadékot élvezhet ebből a hagyatékából, de soha sem szabad neki magát »özvegy gróf Hugóné«-nak hívni.

Az ex-özvegy azonban kereken visszautasította

ezt az ajánlatot — ily formában és megkíséreltettyé olyaténképen egyezségre lépni a marquisal, hogy a kecske is jóllakják, meg a káposzta is megmaradjon.

Hajlandónak mutatkozott arra, hogy elfogadja a 4000 frank évi járadékot, de az özvegy grófné fölöttebb jól hangzó czimról nem mond le.

Mikor azonban az egyezkedés nem vezetett eredményre, kapta magát és előmutatott egy végrendeletet, a mely szerint az évi járadék megilleti őt az esetben is, ha nem mond le az özvegy gróf Hugóné mindig jól hangzó czimról.

Miután azonban ez a végrendelet jóval későbbi keletű volt, mint a marquis-nál levő, gyanu támadt annak egészen őszinte és igaz volta iránt.

Szó oda, szó oda, bizony esküdtszék elé került az ex-özvegy, holott is erősen megvádolták végrendelet hamisítással.

Am a jól nevelt hölgy oly jelenetet röglőzött itt, szivtépő sikoltásokkal, ájulásokkal és idegrohamokkal — szabadon elővezetve, — hogy jónak látták őt a Saint-Lazare-beli női fogházba szállítani.

Történt pedig mindez február hó vége táján. Márczius 28-án aztán újra esküdtszék elé állították az ideges asszonyt. Itt mindjárt a legelejen figyelmeztette őt Poupardin, a tárgyalást vezető elnök, hogy az esküdtszék meghozza verdiktjét akkor is, ha távol lenne ő (a vádlott). — Erre a figyelmeztetésre aztán meggondolta a dolgot a gyöngéd idegzetű hölgy; lemondott az idegrohamokról és — karos széket, meg egy pohár vizet kért.

Azután dühös vitatkozásba egyeledett az esküdtekkel, erősen hangsúlyozva, hogy »azon kelta vérre, mely ereiben csörgedezik« esküszik, hogy, az általa felmutatott végrendelet merő igazság á-tól z-ig.

Ezzel szemben azonban a marquis kijelentette, hogy maga az örökös, az ő testi-lelki jóbarátja, figyelmeztette őt annak idején, hogy óvakodjék ettől a veszedelmes hölgyektől.

A járadékot pedig csakis oly feltétel alatt fizeti most már ki, ha a hölgy férjhez megy valakihez, vagy nevet változtat.

Nem is fukarságból tagadta meg a járadék kifizetését, hanem csak is azért, mert tiszteletben tartja barátja azon utolsó akaratát, hogy ennek a hölgynek nincs joga a Hugó gróf nevet viselni, nincs pedig azért, mert érdemtelen reá. Felmutatott végrendeletéről sokáig egyetlen egy szót sem szolt neki, noha a végrendeletben az áll: Halálom után három héttel felbontandó és közlendő azzal, akit illet; de igenis alkudozott vele unos-untalan. Az irás szakértők pedig kiirták az ismeretes fekete táblára, hogy a végrendelet — hamis.

Az ítélet kihirdetését, mely a legközelebbi napokban várható — a mig tudniük több fontos tanut hallgatnak ki — rendkívül feszült kíváncsisággal tekint az egész Páris.

Öngyilkosság a kaszárnyában.

Tegnap hajnalban a helybeli várban egy lövés dördült el. A lövés után természetesen keresni kezdték a lövés színhelyét s annak elkövetőjét, amit nemsokára meg is találtak az egyik folyosó végén, ahol egy katona feküdt holtan a földön, akinek fejéből hatalmas sugárban ömlött a vér.

A dologról természetesen értesítették a katonai hatóságot, a honnan a nyomozást azonnal megindították arra nézve, hogy mi indította a fiatal embert a végzetes tett elkövetésére. Nem sokáig kellett keresniök. Az öngyilkos mellett feküdt a földön két levél, az egyik az édesanyjának, a másik — a szeretőjének volt czimezve.

Az elsőben kéri az édes anyját, hogy ne haragudjon reá, amiért megszorítja, de hiába másképen lem lehet, meg kell neki halni, mert nagyon szeretett egy leányt, aki azonban nem hitt neki s nem akarja szeretni.

A másik levelet a hűtlennek írta:

Kedves drága virágszálam!

Igy kezdődik a levél, amelyben a szerencsétlen ember elbúcsúzik a hűtlentől aki nem akarta megérteni, aki nem akarta hű szerelmét viszonzni; levelét így végzi:

... hanem azért még sem átkozlak, Áldjon meg az Isten téged nagyon, légy boldog. Néha-néha jöjj ki a siromhoz s hullass porom felett néhány könnyet.

Milliószor csókol a téged igen-igen szerető

Pétered.

A levél keltezéséből különben látszik, hogy a katona már régen készült a halálra mert a levél márczius 21-ikéről van keltezve.

Az elhunyt özvegy édes anyját özv. Venter Péter-nét, akinek egyedüli támasza volt táviratilag hívták meg a temetésre.

A temetőben egy új sir lesz és egygyel több lesz a boldogtalan szerelmesek száma, akik a halálban keresnek menedéket a szerelem ellen, az a szegény özvegy édesanya pedig a ki bizonyára a legnagyobb kinnal nevelte fel egyetlen gyermekét, most minden támasz nélkül marad.

A boldogtalan szerelmes ifjút, a kit Venter Péternek hívtak ma délután helyezik örök nyugalomra nagy katonai pompával.

IRODALOM.

Az 1848—49-iki harmadik honvéd-zászlóalj története.

Hegyesi Mártontól. Budapest. Franklin-társulat. 1898. Ára 1 frt 80 kr.

Manap sokan tudnak is szoktak is rajzolni. De rajzoló és rajzoló közt óriási különbség van. Egyik nem is ért hozzá, nincs hozzá szeme, kézügyessége stb. A másik lelkiismeretlenül nagyjából, csak a gyors hatásra számítva kap le valami jelenetet, a hűséggel, meg a jellemző vonásokkal nem törődik. Csak a harmadik (még jó, ha a harmadik) törekszik hűségre, pontosságra, csak ez vesz mindent szemügyre, ez tünteti fel a való jelenetet s állítja a néző szeme elé, a mit különben a romboló idő könyörtelesen megsemmisített volna.

Történetet is sokan irnak manapság, de épp oly óriási különbség van történetíró és történetíró közt, mint rajzoló és rajzoló közt. Kivált e téren sokan csupán a hatást vadásszák, csupán az emberek azon gyöngéjére számítanak, hogy ezek mindig jobban kedvelik a mesét, mint a valót s hirtelen, lelkiismeretlenül összetakolt könyvekkel lépnek a közönség elé. Ezek egyuttal a történetírás legnagyobb átkai, mert szemelől tévesztik a történetíró első kötelességét az igazmondást s megrendítik a művelt közönség gondolkodó részében a történetírásba vetett bizalmat.

A ki Hegyesi Mártonnak eddig megjelent történelmi műveit ismeri, tudja, hogy nem tartozik az ily könnyelmű történetírók közé. Évek hosszú sora óta mindig csak az 1848—49. magyar szabadságharc történelmével foglalkozik, lelkiismeretesen gyűjtögeti az erre vonatkozó okiratokat s oly nagy áldozatok árán is oly könyvtárt teremtett, melyben minden e tárgyra vonatkozó mű föltalálható. De lelkesedése, a melylyel a magyar szabadságharcot

körülveszi, nem von hályogot szemére, kutatásainak, iratainak főczélja maradt mindig, hogy föltalálja s hiven előadja a valót.

Különösen itt ismertetett művében tündöklik e szép tulajdonsága.

Szorgalmasan összeszedegette az összes adatokat a harmadik honvéd zászlóalj történetére vonatkozólag megfigyelte, pontosan összeillesztette azokat, de kérielhetetlenül elvetette mindazt, a mi csak mese, hozzátoldás vagy nagyolás. — Biráló tehetségével számos eddig homályos eseményt tisztázott, számos mesét megdöntött. Tudvalevő, hogy a hatásvadászó történetírók éppen a magyar szabadságharc történetét szerették elferdíteni nagy, de igaztalan vonásokkal, úgy hogy alig ötven év telt el azóta s mivel közönségünk fejét meglehetősen megtöltötték csillogó, de valótlan mesékkel. Hegyesi egész ellentétben, csak a valót, sokszor csak a szomorú valót keresi és fontos, eddigelé ismeretlen eseményeket derít fel. Így meghatározza a jarkováci csata napját és Kiss Ernő mulasztását (68—70) kimutatja, hogy a harmadik zászlóalj honvédeként nem vörössipkásoknak, hanem fehértollasoknak hívták s a vörössipkások a IX. zászlóaljban voltak, (29 l.) kimutatja Damjanich részvételét Bem megsegítésében a piski győzelem kivívásában (99), továbbá, hogy a 3-ik s nem a 9-ik zászlóalj foglalta el Szolnoknál az ellenséges ágyutelepet (110—11.) Sokat foglalkozik annak bizonyításával, hogy a tápió-bicskei hid megrohanásánál nem Földváry Károly, hanem Szikszay Lajos, a mult évben elhunyt szilágymegyei alispán vette kezébe a IX. zászlóalj zászlaját s vezette a rohamot (135—41). Noha kevéssé vagy éppen nem tartozik a 3-ik zászlóalj történetéhez, tisztázza azon kérdést, vajjon a függetlenségi nyilatkozat következménye volt-e az orosz közbelépés vagy anélkül is megtörtént volna? (179—196). Leiningen emlékét is megtisztítja azon rágalomtól, hogy az osztrák foglyokat lelövette volna (216).

Mint ebből látható, Hegyesi e művével nagyban hozzájárult a magyar szabadságharc történetének igazi ismeretében. Kereste és előadta a valót, a dicső harmadik zászlóalj tetteinek hű képét. Hogy azonban semmit el ne hallgassunk, a mi e mű elvasása közben lelkünkben fölmerült, bántott bennünket itt-ott e mű nem elég magyaros nyelvezete. A szerző e mű ajánlását 26 soros egyetlen mondattal kezdi s közbeszóvái másutt is nagy figyelmet követelnek az olvasótól. Hogy zárda, mérvű, indokolt tévut stb. hibás magyar szavakat használ, azon nem csodálkozunk, de azon már nagyon, hogy tisztántúli ember létére a személynévek elé többször névelőt tesz (így pl. »a Batthyány« 15. l., a Damjanich« 42. »a Máté« (58. l.) Az ilyen kifejezések mint: elpu-deálva magát, elsomfordált onnan (217. l.) »a la Kossuth« (stb.) nem illenek komoly történeti műbe s éppen olyanba, mely a magyar szabadságharcról szól. A honvédek a magyar szabadságért is, de a magyar nyelvért is harcoltak.

K—i.

— Magyarország és a nagyvilág. Vasvármegye monográfiáját tartalmazza ez a havi-folyóirat, márcziusi számában. A sok cikk közül csak kettő alatt látunk aláírást. Az egyik a Szombathelyi sport életről szól és Huszár Pál dr. írta, a másik Szombathely városa leírása a mely cikk megint Kárpáti Kelemen tollát dicséri. A 26 oldalos füzetet számos illusztráció díszíti arcképek és épületek, amelyek valóságos szörnyszülöttei a fényképek sokszorosításának. A kissé vasmegyies érdekű és

erősen lokális jellegű monografia különben egyike a legjobbaknak, amit ily formában valaha irtak. A *Hirschmann* Tivadar szerkesztésében Budapesten megjelenő folyóirat előfizetési ára egy évre 12 forint.

— **Vagyonszerzés után.** A »Legjobb Könyvek« című regénytár kötetei gyors egymásutánban jelen meg, hogy mihamar egy kis könyvtárt adjanak. Az eddig közrebocsátott művek után most *Cherbuliez* Viktornak a »Vagyonszerzés után« című három kötetes regényének első része került a könyvpiacra. *Cherbuliez* egyike azoknak a kiváló íróknak, a kik érdekesen és szellemesen tudnak elbeszélni. Nem csak regényének meséjével, de a részletekkel is megnyeri az olvasót. Az epizódok, melyek a cselekmény rovására szoktak esni, az ő műveiben a legbecsesebb és mindig olvasztatják magukat.

Ebben a három kötetes műben egy olyan emberről van szó, a ki kalandor életre adta magát, a ki Amerikában milliókat hányt egymásra s a ki mint nábob tért vissza falujába, hogy a vagyon megszerzése után nyugalmat és boldogságot találjon. A már nem fiatal nábob maga köré gyűjti rokonait s a mint ez megtörténik, megindult az érdekes harc a bácsi milliói után. Az író mindezt rendkívül érdekesen meséli el, megfestve alakjait, a kik a regény keretében szerepet játszanak. A most megjelent első kötet bizonyos bevezetészerű jelleggel bír, de már előkészíti mindama dolgokat, amik a második és harmadik kötetben a tulajdonképpeni regényt adják. Az olvasó közönség bizonyára érdeklődéssel fogja várni a regény végét, ami annak jósága mellett bizonyít. A kötet ára — mint a regénytár minden egyes darabjára — 50 kr s így azt azok is megszerezhetik, a kik, ellentétben a regény hőseivel, nem tartoznak a nábobok közé.

A könyv *Légrády* Testvérek kiadóhivatalában (Bpest, V. Váci-körút 78. sz.) kapható, vagy megrendelhető.

Felemlítjük még, hogy a »Legjobb Könyvek« című vállalat újabb kötetei ezek lesznek: *Cherbuliez*; »Vagyonszerzés után« 2-ik és 3-ik kötete;

Donnelly: »Caesar emlékszója« 2 kötet.

A »Legjobb Könyvek« előfizetési díja postai bérmentes elküldés mellett:

20 kötetre 20 korona; 10 kötetre 10 kor.; 6 kötetre 6 kor.

Minden kötet külön is megrendelhető, ára egy korona, bérmentes elküldéssel 55 kr.

EGYESÜLETEK.

A koldusápoló és figyermekmenedékház közgyűlése.

Nagyváradnak egyik zajtalanul, de annál áldásosabban működő egylete tartotta tegnap közgyűlését. Kevesen voltak a közgyűlésen, de hisz összesen is kevés tagja van az egyesületnek, annál bámulatosabb az a fényes eredmény, melyet alig másfél évtized alatt elért ez az egyesület, mely ma Nagyváradnak egyik legelső humánus és nevelő intézete.

Winterhalter Antal pápai praelátus, apátkanonok elnökölt a gyűlésen, melyen jelen voltak: *Andrássy* János apátkanonok, dr. *Bulyovszky* József polgármester, *Dencs* János ez. kanonok, esperes-plébános, *Molnár* Imre, *Sipos* Árpád, dr. *Hoványi* Gyula jogakadémiai tanárok. *Bereczky* Géza ny. főszámvevő, dr. *Schweiger* Ede ügyvéd, dr. *Vucskics* Gyula plébános választmányi tagok és *Winkler* Lajos hirdető.

Winterhalter Antal megnyitván a gyűlést, az egylet érdemes jegyzője, a gyengélkedő *Baróthy* Sándor helyett *Molnár* Imre felolvassa a jegyzői jelentést s ennek mellékleteit a múlt évi számadást, a törzsvagyon leltárát, az intézeti főnöknő kimutatását a házi kiadások és bevételekről, az intézeti szegények és gyermekek létszámáról; — *Hoványi* Gyula dr. pedig a számvizsgáló bizottság jelentéséről.

A közgyűlés örvendetesen győződött meg

e jelentésekből az egylet nemes irányu működésének és az egyleti vagyonnak gyarapodásáról.

A lefolyó évben 27 szegény 19 férfi és 18 nő nyert teljes ellátást az intézetben és 26 fiu az egylettel kapcsolatos menedékházban. Az ételmezési napok száma több mint 18,000. Átlagban számítva a teljes ellátás fejéenkint 98 frtba került, de ebben már a 7 irgalmas nővér ellátása is benne foglaltatik. Vallást tekintve 3 gör. kath. 8 ev. ref. vallású volt az intézeti szegények között, — a gyermekek természetesen az intézet (Szent-László-intézet) jellegének megfelelőleg mind katolikusok.

Összes bevétele az egyletnek az elmúlt évben több mint 14,000 frt volt, melynek fele jótékony hagyományokból jött be. Nagyobb alapítványok voltak: néhai *Petrovich* Ferencz kanonok 4000 frtos hagyománya, a *Nagyvárad* *Takarékpénztár* jubileumi alapítványa (1000 frt) és néhai *Kanovszky* Márton 500 frtos hagyománya. Pártoló tagoktól (*Schlauch* bibornok és a káptalan) mintegy 500 frt, perselyből 400 frtnál több gyűlt be. Az egylet vagyona — az ingatlanokat nem számítva — 90.000 frt.

A közgyűlés *Hoványi* Gyula dr. pénztárnoknak megadta a felmentést s neki és a számvizsgáló bizottságnak köszönetet szavazott.

Winterhalter Antal elnök egy új nagy hagyományt jelent be. Néhai *Dajbukát* Katalin az intézetet tette általános örökösévé, *Böszörményi* Géza egyleti ügyész már lebonyolította az örökség ügyét s több mint 13 ezer frttal számolt be az egyletnek. A közgyűlés köszönetet mond az ügyész fáradozásáért s némi tiszteletdíj fejében 100 frtot utalványoz ki számára.

Az újabb adományok kapcsán bejelenti az elnök, hogy a *Biharmegyei bank* 25 frtot, a *Gazdasági bank* 25 frtot és a *Polgári Takarékszövetkezet* 10 frtot adtak az egyletnek, *Weiszlovits* pedig 3 intézeti szegényt ingyen temetett.

A választmánynak kilépő tagjait újra egyhangulag megválasztja a közgyűlés.

Végre általános figyelem között Dr. *Bulyovszky* József polgármester szólalt fel, ki a városi szegényügy rendezéséhez az intézet támogatását kérte. Most még nincs végleges tervzet, de mégis óhajtaná tudni, mennyiben számíthatna a város e tekintetben az egylet közreműködésére. Ha ebből kifolyólag az egyletnek építkeznie kellene, a város készségesen hozzá fog járulni valami formában, legalább is tartásdíjat fizet a város a szegényekért. Mintán a város nincs abban a helyzetben, hogy külön szegényházat állíthatna, ilyen módon lényegesen segítve lenne rajta.

A közgyűlés, nem lévén még konkrét javaslat előtte, nem foglalkozhatott behatóan az irítvánnyal. A hozzászólók (*Molnár* Imre, *Hoványi* Gyula stb.) hangsúlyozták, hogy az egylet a maga részéről készségesen megteszi, amit lehet, — de az esetleges építkezéseket csakis saját vagyonából fedezi, mert a tulajdonjogot minden áron fenntartja magának. Annak idejében kész részletesen foglalkozni a terv kivitelével.

A gyűlés az elnök éltetése közben ért véget.

A »Szigligeti Társaság« közgyűlése. A »Szigligeti Társaság« ma, április 3-án (vasárnap) d. u. 4 órakor tartja márczius 27-éről elmaradt közgyűlését a Városháza tanácstermében, akkor a tagok kívánt száma miatt meg nem tarthatván, most tekintet nélkül a tagok számára meg fog tartatni. Azért ez uton tisztelettel kéri az elnökség a társaság minden egyes tagját, hogy ezen közgyűlésen mentül nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Meghívás. A »Biharmegyei Népművelési Egyesület« 1898. évi ápril 3-án vasárnap d. e. 10 órakor, Biharvármegye székházának nagytermében választmányi, délelőtt 11 órakor pedig közgyűlést tart, melyre az egyesület alapító, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívom. Nagyváradon, 1898. április 2-án. *Szunyogh Péter*, elnök.

Választmányi gyűlés. A nagyvárad Kath. Kőr választmánya f. hó 6-án (szerdán) d. u. 1/2 6. ülést tart.

Meghívás.

A nagyvárad első általános munkás-betegsegélyző egylet f. évi április hó 11-én, azaz húsvét másodnapján délután pontban 3 órakor a Zöldfa-szálloda nagytermében évi közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal:

1. A múlt évi számadás kimutatása, felmentése a tisztviselői karnak.

2. Tisztviselők megválasztása és pedig: elnök, elnök helyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelő bizottsági tag és 2 jegyzőkönyv hitelesítő.

3. Indítványok, melyek a gyűlést megelőző 8 nappal előbb írásban belettek adva a választmánynak.

Felkértem tehát az egyleti tagok, miszerint rendbehozott tagsági könyvekkel a fentnevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni szíveskedjenek, annyiival inkább, mert ha a tagok kellő számmal meg nem jelennek, úgy a gyűlés azon napon megtartható nem lesz, de a második meghívásnál a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyűlést megtartatik.

Nagyvárad, 1898. márczius hó 16.

A választmány.

TANÜGY.

Uj óvoda. A város intézkedése az óvoda ügyben már is mutatja üdvös befolyását. A kilencz segélyezett óvoda már majd mind működik. V a j n a Gizella jeles képzettségű óvodónő megnyitotta óvodáját, de ez a helyiség csak ideiglenes, míg egy minden kívánalmaknak megfelelő új óvohelyiség elkészül. Az új, tágas kerttel bíró óvoda Kis-Perecz utczán a Flanta építész telkén még e hónapban készen lesz s május hó 1-én már megnyitja az óvodatulajdonos. A környék lakossága sokat nyert ezzel a kitünően vezetett kisdodóval.

SZÍNHÁZ.

Műkedvelői előadás a szinkörben.

Kissé merésznek látszott a terv — midőn hirt adtunk arról, hogy az iparos ifjak husvétkor rendezendő színelőadásuknak »A gyimesi vadvirág«-ot választották. A darab betanítására dr. Adorján Emilt, a szízügynek eme lelkes barátját kérték fel, ki azt a jótékony czélra való tekintettel készséggel el is fogadta. A próbák azóta szorgalmasan folynak, a szereplők egymással vetélkedve igyekeznek azon, hogy az idej előadás mindenképen méltó legyen az iparos-ifjak által eddig rendezett műkedvelői előadásokhoz.

A főbb szerepeket a következők játsszák: Balánka János Vigh Lajos, Örzse felesége Szőke Róza, Imre Mócsi Gyula, Özv. Fábriáné Boros Vilma, Gyurka Varga Gyula, Mária Lengyel Mariska, Rab-Prezsuer P. Abella Mihály, Magdoina Schwarz Emma, Törpe-Csura Szűcs Ferencz, Csuráné Kufka Piroška, Marczai Mezei Lajos. A szereplők igyekezeténél csak a rendező dr. Adorján Emil buzgalma nagyobb, ki fáradságot nem ismerve elismerésre méltóan felel meg nehéz és sok türelmet igénylő feladatának. Az idej előadást érdekessé teszi, hogy az egylet saját zenekara fog közre működni, mely szintén már hetek óta szorgalmasan készül az előadásra. A díszleteket az idén is a

a szereplők egyike festette, kinek sikerült a Gyimes Felső Sok-i templom rajzát megszerezni s így a diszleten az eredeti gyimesi templom képmása lesz látható. Az ének számokat Gerencséri József karvezető tanítja. A mint az előjelek mutatják, tehát ismét egy élvezetes előadásban lesz része az érdeklődő közönségnek. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés úgy, hogy már is történtek jegyekre előjegyzések. A színlapok a napokban fognak megjelenni.

Hirek Konstantinápolyból.

Budapest, márcz 28. (Saj. tud. táv.)
Ugy látszik Konstantinápoly csak nem nyugszik. Tömérdek sok a sérelem, a követelés, torzsalkodás és huzavona. A keleti kérdés megint felszínre került hát, mint élő odium. Puskaporos képe van a közel jövőnek. Az alábbi táviratok legalább erre vallanak:

Konstantinápoly, ápril 2. (Saj. tud. táv.)
Mint hírlik az orosz-török tárgyalások, melyek a felett folytak, hogy az orosz-török háborúból származó kárpótlást a tartományi pénztárakra szóló utalványokkal fedezték, meghiusultak. Oroszország ismét azt követeli, hogy a hadikárpótlás 859.658 fontnyi hátraléka és a hadi foglyok élelmezésére fordított 4.699.599 rubelt a görög hadikárpótlásból fizessék.

Konstantinápoly, április 2. (Saj. tud. táv.)
A Yilisz-palotához közelálló körökben azt állítják, hogy C a m b o n francia nagykövet visszahívása küszöbön áll.

Konstantinápoly, április 2 (Saját tud. táv.)
A szultán ma a szelamlik után kihallgatáson fogadta az osztrák-magyar a német és az orosz nagykövetet.

Konstantinápoly, április 2. (Saját tud. táv.)
Ugy hírlik, hogy a porta, minthogy Kasatheodory Sándor basának a krétai kormányzói állásra történt jelöltetése hajótörést szenvedett más jelöltet szándékozik javaslatba hozni.

Konstantinápoly, apr. 2. (Saj. tud. táv.)
Markor bolgár diplomáciai ügyvivő átnyújtott a belügyminiszternek egy jegyzéket, a mely támaszkodva a berlini szerződés 12. cikkének utolsó bekezdésére a porta figyelmét a saloni ki-i sandzsakban előfordult következő esetekre hívja fel: Két, névszerint is megnevezett, bolgár leányt Avret-Kissarból és Stelniczából a hárembe vittek és annak daczára, hogy kiskorúságukat bebizonyították. Továbbá egy 8 éves, szintén névszerint megnevezett leány Gyergyiliben erőszak következtében súlyosan megbetegedett. A jegyzék kijelenti, hogy az esetek, a melyek bizonyára ellenkeznek, a szultán extencióival és a főkép a kocsnai események után alkalmasak arra, hogy a Törökországban letelepedett bolgárok bizalmát megingassák és kifejezi azt a reményt, hogy a porta szigorú intézkedéseket fog tenni.

Igazságszolgáltatás.

Weiszlovits-Zeiterer ügyhöz. Nehány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a kir. törvényszék meghozta vádhatározatát a Weiszlovits-Zeiterer ügyben.

A kir. törvényszéknek a végzése ellen, Zeiterer József védője Szokolay Tamás ügyvéd tegnap felelkezést adott be a végzésnek reá vonatkozó vád alá helyező része, úgy az ellen, hogy Weiszlovits Gyula és Weiszlovits Emil ellenlopás miatt emelt vádakát elejtette. Másrészt Weiszlovits Gyula képviselőjében dr. Vára di Zsigmond a napokban fogja benyújtani felelkezését a vád alá helyezés miatt.

Az ügy így felkerül a táblára és ilyen körülmények között az csak a nyár végén, vagy az ősz elején lesz tárgyalható.

Legeltetés közben. A múlt esztendőben Jova Lov körösszeg-apáti lakos a teheneit a tilosba hajtotta. Ezt a dolgot azonban észrevette Kogyila Togyer erdőőr, aki felszólította Jovát, hogy a teheneit engedje bekisérni, amit azonban Kogyila megtagadott. A dolog vége verekezés lett, miközben Jova Lov Kogyilának a fejét két helyen beszakította, a minek következtében két hétig feküdt is. Ez ügyben tegnap volt megtartva a végtárgyalás, amelyen a vádlott mindenképpen azt akarta bebizonyítani, hogy ő jogos önvédelemből támadta meg az erdőőrt, aki őt már előbb tetteg bántalmazta. A vádlott különben a községi bizonyítvány szerint is haragos veszekedő természetű ember, aki mindenkibe bele köt, sőt e miatt az édes atyja is elkergette már. A törvényszék a panaszos és egy tanu vallomása alapján a vádlottat károság elleni erőszak és könnyű testi sértésért két havi fogházra ítélte, amit a vádlott természetesen megfellebbezett.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Polgári tanács.

Előadó: **Dr. Marienescu Athanás.**

- 530. Schidt Henrik — Hoffmann Katalin.
- 555. Papp Zoltán — Benyák Rozália.
- 557. Izsó Erzsébet — Oláh János.
- 558. Molnár Mária — Kanyó Károly.
- 568. Fischer Majer — Rozenzeig Katalin.
- 570. Olteán Miklós — Oltean Miklósné.

Előadó: **Dr. Járossy Károly.**

- 644. Pellet Lajos — ifj. Racsek János.
- 647. Puj Onuczna s. t. — Kis Onucz.
- 650. Balogh Dóme — Balog Pál s. t.
- 651. > > >

Előadó: **Dr. Imrik Péter.**

- 643. N.-Váradi László gőzmalom perenkívüli ügye.
- 656. Özv. Pápai Lajosné — Verkerdi Imre örök.
- 654. Kohn Lajos — Veimner Mária s. t.
- 657. Szelle József — Szirb Mihály s. t.

Előadó: **Dr. Gedeon László.**

- 633. Fazekas Sándor s. t. H, Kis József.
- 634. N. Szebeni földitel intézet — Fekete Sándor.
- 635. Lajos Mihály — Tóth Ferenc s. neje.
- 661. Szabó Juon — Banka Gligorné.
- 664. Bottó Ferenc — Albuoz Gergely.
- 666. Az Erdélyi ev. ref. egyház közalapja — Berzeviczky Béla és neje.

Előadó: **Czvek Kálmán.**

- 604. Rác Mátás — Tribák György s. t.
- 631. Oszlányi Józsefné tkvi ügye.
- 636. Ölyüs Imréné — Puskás Lajos.
- 637. Kohl Hermann — Gorgovits Cornél.
- 638. Aradi iparbank — Szelne Mihály.
- 641. Ika Juon Tolas Nikolae.
- 660. Gácsi István — Gácsi Lajos.
- 662. Uj Szent Anna község tkvi ügye.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex. 58.

A fájdalmas komolyság, mely vonásain elömlött, bizonyos ingert kölcsönzött úde szépségének, a varázs közvetlen benyomása Williamra akkora volt, hogy tervezett szigorú fellépéséből a szakból a szemrehányásokból, melylyel Zsófiát az esküvő szeszélyes feltartóztatásért elárasztani akarta, semmi sem lett, sőt csupa meleg szeretetbe és gyengédségbe olvadt fel modora jegyese iránt, midőn őt karjára fűzve vele a vasuti vendéglő termei felé megindult.

— A hetedik menyországból estem le — kezdé az eszmeçserét — midőn soraidat

olvastam. Anyám pedig egészen magán kívül volt. Nem tudtuk elképzelni, mi történt veletek. Anyám azt állította, hogy csak üres ürügyekbe kapaszkodol s már az eljegyzéskor is látta, hogy csak testig vagy jelen, de a szived és gondolataid máshol járnak. De hát, hogyan is eshetett ez a dolog Zsófia? Miért kell tulajdonképpen eltérnünk az előbbi megállapodásoktól?

Te tudod, hogy mennyire szeretem szüleimet. De azért nem vagyok vak és elfogult irántuk. Beismerem, hogy a milyen természetük van bajos velük megegyezni. Főleg anyámról könnyű kimondani, hogy nem való anyós-nak. És soraidat olvasva, én csak ugyanezt vagyok hajlandó elhinni, hogy ő az, a kit te boldogságunk akadálykövének tartasz. Szólj igazán és őszintén, eltaláltam-e az igaz okot, s jól olvastam-e a szived redői közt?

Zsófia örült a lelkében, midőn e szavakat hallotta, hogy Williám az anyja gyengéinek említésével kezébe adta a fegyvert, melylyel eddig ingadozásait és habozását indokolni és mentegetnie lehetett. Sietett megerősíteni jegyese feltevését s nem habozott kijelenteni, hogy Williámnak igaza van s gyanuja az okot illetőleg nagyon is alapos. Ő érzi, hogy anyjával megférni s az ő akaratának magát alárendelni nem tudná.

Mindennapi tapasztalat igazolja azonban, hogy nagy különbség van a között, ha magunk ismerjük be tévedésünket, vagy jövőnk rá valamely igazságra, vagy ha más mondja azt minden szépítgetés és hizelgés nélkül a szemünkbe, így ezuttal is egészen más történt, mint a mire Zsófia számított.

William ugyanis, miután áthidalta azt az irt, mely anyja felől mondott előbbi szavai és azon nyilatkozata között volt, melylyel anyját Zsófia ellenében megvédelmezni szándékozott, izgatottságában és vigyázatlan haragjában kissé tulment a gyengéd kimélt határan és megsértette Zsófiát. Elkezdte szüleit az egekig magasztalni, most már fsntartás nélkül a pártjukra kelt s midőn aztán Zsófia az ő modoru és szigorú kifakadásán mebotránkozva eddigi nyájas és bizalmas érintkezési módját vele szemben, fagyos és visszautasító magatartással cserélte fel és arra intette őt, hogy vigyázzon a szavaira, mert csak egy nő az, a kivel most szemben áll, mérgeesen és tapintatlanul a szemére vetette Zsófiának, hogy az illó és köteles hála helyett a főuri gőg és nagyravágás működik benne. Ez irányozza tetteit s nincs benne érzék a rendes emberek gondolkozási módja iránt.

Zsófia erre sápadtan a belső izgatottságtól, s hogy a botrányt elkerülje, felállt és őt magára hagyta, de mint egy örült rohant Milliám utána és elvesztve önuralmát, karját hevesen megkapta és visszarántotta.

Zsófi a durva sértésre hirtelen megállott, mintha kigyó marta volna meg őt, termete ki-egyenesegett s azután lesújtó tekintetével tetőtől-talpig végig nézve Williámot, háttorzongató fagyossággal vetette oda a következő megsemmisítő szavakat.

— Ugy-ugy! Nagyon helyes! Csak rajta kedves uram! Most már betelt a mérték! Azt hogy ön egy éretlen zöld ficzkó már régen tudtam. Ma a felől is meggyőződtem, hogy ön nem való olyan társaságba, ahol finomabb érzékű emberek vannak. Ön persze a pénzre gondol, s azt hiszi, hogy ez mindent jóvá tesz. Csálódik.

A pénz semmi. Ezt minden bolondnak a zsebébe dobja a szerencse istenasszonya. Belsőnk, érzésünk nemessége, emelkedettsége adja meg igazi értékünket. És most miután belátom, hogy Ön nem tud különbséget tenni egy cselemlány és egy urihölgy közt és előre tudom, hogy mi vár egy ilyen férj oldalán a hitves, társra, azt a kérést intézem Önhöz, hogy a köztünk levő viszonyt tekintsem mátol fogva feloldottnak. Lehet, hogy Ön megbánja még azt, a mit ma tett; lehet, hogy elhirtelenkedte magát. Én minden esetre óhajtom jobbulásáts kívánom, hogy a jövőben ismét megnyer, hesse tiszteletem és hálám tanusítását, úgy, mint ez annak előtte sikerült Önnek.

És most Isten Önnel! Iparkodjék legalább a barátságát kiérdemelni Grunderode Zsófiának, ha már szeretetét eljátszotta!

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Szapáry Géza gróf betegségéhez.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Szapáry Géza gr. főudvarmester állapota egyre aggasztóbb. Tüdőhurutja terjed, ereje egyre hanyatlak. Szapáry László fiúmei kormányzó tegnap egész nap ágya mellett volt, de ma Fiuméba kellett utaznia. Alig van remény, hogy a beteg főur fölépül, bár hitvese György Ilona grófnő és orvosa a legnagyobb gonddal ápolják. Ma is számosan tudakozódtak a beteg állapota felől.

Szalavszky jobban van.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Szalavszky Gyula állapota annyira javult, hogy a tegnapi délutánt már a vörös-kereszt kórház kertjében sétálva töltötte.

A bécsi hivatalosból.

Bécs, április 2. (Saját tudós. táv.) A Wiener Zeitung közli, a G o l u c h o w s k i gróf külügyminiszterhez, Thun grófhhoz és Bánffy báró miniszterelnökökhöz intézett legfelsőbb kéziratot, melyek a delegációk összehívását Budapestre május 9-ére rendelték el, közli továbbá Sanauski herczegnek az aranygyapjarend vezetésévé történt kinevezését.

Zóláról hozott ítélet megsemmisítve.

Budapest, április 2. (Saj. tud. táv.) A párisi semmitőszék ma délben tárgyalta Zóláról hozott ítéletet és megsemmisítette azon okból, hogy Zola nem a hadügyért, hanem a haditörvényszéket sértette meg, tehát ennek kellett volna a panaszt beadni.

Elnapolt ülések.

Budapest, április 2. (Saj. tud. távirata.) Washingtonból sürgőnyzik április 1-iki kelttel: A képviselőház üléseit hétfőig elnapolta.

Keletindiai pestis.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Drezdában három ember halt meg pestisben.

A panama felujul.

Budapest, április 2. (Saját tud. táv.) Párisból távirják: A »Figaro« szerint jól értesült körökben azt hiszik, hogy a Panama-ügy váratlan fordulatot fog venni és hogy Quesnay de Beurepaire volt főügyész meg fogja kísérelni, hogy bosszút álljon a kamara részéről szenvedett megszégyenítésért.

KÖZGAZDASÁG.

A műtrágyák használatánál követendő szabályokról.

A trágyázás alapját minden okszerűen vezetett gazdaságban az istálló trágya képezi. A műtrágya rendeltetése az istállótrágya hatását fokozni. Az istállótrágya feladata kettős: elsőben táplálja a növényeket, másodsorban javítja a talajt. Bár az istállótrágya az összes növény tápanyagokat tartalmazza, még sincsenek a tápanyagok kellő mennyiségben és kellő arányban benne. A műtrágyának tehát feladata, hogy az istállótrágya hiánya pótolja, s főképpen az egyik vagy másik tápanyagot, mely különösen nagy terméshozamnak elérésére szükséges, juttassa a talajnak. Az istállótrágyának a talajra gyakorolt jótudását azonban a műtrágya

nem pótolhatja, ez okból csak néhány különleges esetben volna lehetséges kizárólag műtrágyával gazdálkodni. Tisztán műtrágyával gazdálkodni csak tőzegtalajokon is kivételesen humuszus talajokon volna lehetséges, egyéb esetekben a műtrágya csak mintegy kiegészítésként használtassék az istállótrágyának s azzal vagy egyidejűleg, vagy ami még jobb felváltva használható. A növény tápanyagok, melyeket műtrágya alakjában juttatunk a talajnak, a foszfor, nitrogén és kálium. Ezeknek mennyiségétől és alakjától, melyek a műtrágyában foglaltatnak értékesebb. Minő és mennyi műtrágyát használjunk? Ez több körülménytől függ és pedig a talajtól, a talaj trágyázási állapotától, az előveteménytől és a termelni szándékolt növényfélésegtől.

1. A talaj nehéz, nedves és hideg talaj sok foszforosavat, kevés nitrogént, még kevesebb káliumot, s sok esetben káliumot egyáltalán nem igényel. Könnyű meleg és száraz nitrogént kevesebb foszforosavat és káliumot igényel. Humusz dús talaj sok hálumot és foszforosavat igényel, s helyes vetéskor (hüvelyesek termelésénél) vagy szőlő trágyázás mellett kevés nitrogént vagy egyáltalán semmit sem igényel. Tőzeges talajok főképpen foszforosavat és káliumot igényel, végre a mészben gazdag talajok sokkal jobban hálalják meg a műtrágyát, mint a mészszegények.

2. A talaj trágyázási állapota. Jó erőben levő termőtalaj, mely rendszeren részesült istállótrágyában főképpen foszforosavat, s csak nagyon kevés nitrogént igényel. Kimerült termőtalaj ellenében mindig meghálálja a három legfontosabb növény tápanyaggal való trágyázást.

3. Az elővetemény. Repce, lóhere, csillagfürt, búkköny, borsó és egyéb hüvelyesek után főképpen foszforosavat adandó, s semmi, vagy nagyon csekély mennyiségű nitrogén. Burgonya, répa, vagy kalászosok után ellenben több nitrogén kevesebb foszforosavat, esetleg még kálium adandó.

4. A termelni szándékolt növény. Kalászosoknál a fősúly a foszforosavra, azután pedig a káliumra fektetendő. Nitrogén rendszerint nem szükséges s többnyire nem is fizeti ki magát.

Répánál, burgonyánál és egyéb gyökernövényeknél a fősúlyt a nitrogénre kell fektetni s mellesleg a foszforosavat is figyelemben részesíteni. Káliumot, ha szükséges czélszerű már az előveteményhez adni. Tengerinél, repcénél és egyéb olajos növényeknél erős nitrogén és foszforosavas trágyázás igen jól fizet. Ha az elővetemény lóhere, répa vagy burgonya, akkor már az előveteményt valamivel erősebben trágyázzuk meg foszforosavval s ekkor adjuk mindjárt a káliumot is, ha a talajban kevés van. A műtrágyákat egyenesen kell elhinteni és csekélyen alászántani esetleg jól beboronálni. Nem czélszerű a műtrágya kiszórását a vetéssel egyidejűleg eszközölni, jobb azt vetés előtt elvégezni. A szuperfoszfát, chililátróm és kén-savas kálium, különösen tavaszi trágyázáshoz ajánlatos. Thomas-salakot, kén-savas ammóniakot, chlorkáliumot inkább őszi alá használjunk.

Réteknél, luczernásoknál egyáltalán mind olyan esetekben, ahol hosszantartó hatást akarunk elérni, foszforosavat trágyákat használjunk. Hogy vajjon a szuperfoszfát állati vagy ásványi eredetű-e, az teljesen mindegy.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készaru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, április 1.

Buza őszi	12.17
Buza tavaszi	12.58
Tengeri	5.24
Rozs őszi	8.68
Zab őszi	6.62

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, márcz. 2.

Oszt. hitel	364.3/4
Magyar hitel	382.1/2
Allamvasut	341.1/2

Déli vasut	406.1/2
Rimamurányi	253.1/2
Magyar jelzalog	255.
Magyar leszámítoló	252.1/2
Iparbank	101.25
Budapest közuti	404.
Kereskedelmi bank	1404.
Villamos vasut	276.
Salgótarjáni	623.
Waggon-kölesön	583.

Bécs, április 2.

Az irányzat szilárd.

Oszt. hitel	864.
Magyar hitel	874.1/2
Allamvasut	341.
Birodalmi márka	58.76

Hivatalos árfolyamok

Budapesti áru- és értéktőzsde 1897. márczius 2-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék	99.20
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	119.25
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	100.45
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	122.
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	100.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	160.
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	142.
Oszt. járdék papírban	102.
Oszt. járdék ezüstben	102.
Oszt. járdék aranyban	122.25
Oszt. korona járdék	142.
1860. oszt. államsorsjegyek	185.19
Oszt. magyar bankrészevény	920.
Magyar hitelbank részevény	374.50
Oszt. hitelintézeti részevény	364.20
Páris vista	341.25
20 márkás arany	588.
Német birodalmi márka	44.32
London vista	141.74
Páris vista	47.33 1/2
20 márkás arany	11.74

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

RITTER RICHÁRD

czukrászdája

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a közeledő húsvéti ünnepek alkalmára és dús választékú kiállítás rendeztem alkalmi készletből, ugymint: tojás 3 krtól feljebb, mindenféle bonbonierek diszes kivitelben, melynek szives meglekintésére a közönség figyelmét kérem.

Továbbá nagy választékban kaphatók naponkint friss saját készítményü Kugler-süteményeim, ugyszintén czukorkáim és liquerjeim. Pontosan és a legmagasabb igényeknek megfelelően szállítok: ünnepi diós, mákos, tejes kalácsot.

Bátorkodom egyuttal a n. é. közönség b. figyelmét az egyedüli nálam kapható spanyol palaczkos boraimra és francia pezsgőimre felhívni

Nagyra becsült megrendeléseiket és pártfogásaikat alázattal kéri

Ritter Richárd,

114 5-10

czukrász Nagyvárad, Bémer-tér.

Sürgőnyczim: Ritter czukrász.

Telefon összeköttetés.

87
1898 G. ü. sz.

Nvárad város gazdasági ügyosztályától.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 42/3237. 898. illetve tanácsának 4351—898. sz. határozata értelmében 1898 évi április hó 12-ikén délelőtt 9 órakor a városház tanácstermében megtartandó nyilvános árlejtésen a váraljai iskolai épületen célba vett kibővítési és átalakítási munkákat vállalatba fog kiadatni

A kibővítési és átalakítási összes munkákra előirányzott összeg 8899 frt 12 kr.

Árlejtési szóval vagy írásbeli zárt ajánlat útján lehet.

Árlejtők kötelesek, — tekintet nélkül az átadott megajánlott összegre, — hatszáz (600) o. é. frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi pénztárba az árlejtést megelőzőleg letenni s az erről szóló nyugtát írásbeli zárt ajánlatokhoz mellékelni illetve a szóbeli árlejtésnél az árverelő küldöttség elnök kezeihez átadni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok az árlejtés megkezdése előtt *folyó évi április hó 12-ik* napjának délelőtti 9 órájáig adandók át az árverelő küldöttség elnökének; későbbben érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataik megtevése, illetve beadása előtt a városi mérnöki hivatalban kitett kibővítési és átalakítási terveket és költségelőirányzatot, valamint a nyomtatott egységárjegyzéket,

a hozzá csatolt feltét füzeteket az árlejtési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinteni, aláírni és zárt ajánlatokba világosan kijelenteni, hogy azokat megértették és magukra nézve kötelezőknek elismerik.

Árlejtő tett illetve beadott ajánlata a beadáskor azonnal N.-Várad város közönségét azonban csakis a törvényhatósági bizottsági közgyűlés jóváhagyó jogerős határozata után kötelezi.

Nagyvárad, 1898 évi márcz. hó 30.

Komlóssy József,

gazdasági tanácsnok,
az árverelő küldöttség elnöke.

Hirdetmény.

Szándicz Adolf

csődtömegének

darabonként való elárusítása

megkezdődött.

Vetés ideje: Augustus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER^{-féle}
hírneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám a. létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja. 24—0

ELSŐ nagyváradai versenyáruház

HEVESI A.

Nagyvárad,

Kossuth-utcza, Mezey-ház.

Midőn tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy külföldi nagy bevásárlási utamból már haza érkeztem, van szerencsém értesíteni, hogy a közeledő tavaszi idényre szükséges legújabb *férfi- és gyermek-kalapokat 50 krtól feljebb, férfi- és női fehérneműket, gallérokat 12 krtól, manchetták párja 20 krtól, rabok által kötött harisnyákat párját 10 krtól* feljebb, azonkívül

kész női ruhákat, blousok és kötöket mélyen leszállított árban, férfi-, női- és gyermek-czipők, leány és fiu-öltönyöket félárban, azonkívül a legújabb divatu különféle *nyakkendőket még eddig nem létezett olcsó árban fogom árusítani.*

Ezen kedvező alkalmat ajánlom a n. é. közönségnek, kérve, hogy szükségletüket nálam bizalommal méltóztassanak fedezni és igyekezni fogok azt pontossággal továbbra is kiérdemelni.

Tisztelettel

HEVESI A.

97 5--5

— **Gyermek- és toló-kocsik óriási mennyiségben és leszállított árban.** —

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Még csak e hóban!

NAGY VÉGELADÁS!
Még csak e hóban
130 1-4
FREIBERGER ALBERT-nél,

Még csak e hóban!

hol a legszebb
napernyők, ruhák, blousok,
kalapok és virágok
potom áron kaphatók.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

BODÓ és GAAL

fűszer-, csemege- és borkereskedése a „fehér kutya”-hoz
Nagyváradon.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a helybeli piacon, **Szt.-László-téren**
a **Fundatio** épületben

— fűszer-, csemege- és borüzletet —

nyitottunk és ugyanazt **BODÓ és GAAL** törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt és saját számlánkra vezetni fogjuk.

Üzletünket a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelőleg akként rendeztük be, hogy ugy a részletüzlet miként a nagykereskedés követelményeinek mindenkor és mindenben megfelelhessen s megbízóink kívánalmait teljesen kielégíthessük. Bevásárlásainknál különös figyelmet fordítunk arra, hogy csakis előnyösen ismert házaktól fedezzük szükségleteinket, ami által azon kedvező helyzetet érhetjük el, hogy igen tisztelt vevőinknek mindenkor szolid árak mellett a legjobb áruval szolgáljunk. Különösen b. figyelmébe ajánljuk **kitűnő csemege s pezsgő borainkat, valódi francia cognac, déli gyümölcs s mindennemű hideg felvágottak, csemege sajtjainkat, a beállott bőjt alkalmából pedig conservált halaink nagy raktárát, nemkülönben husvétii czukorka és dísz tárgyaink, kitűnő friss francia, már friss új máltai burgonya s egyéb külföldi kerti terményeink (zöld bab, spárga, carfiol) stb. nagy raktárunkat.**

A sok éves tevékenység, melyet a gyarmat és fűszer áru kereskedésnek szenteltünk, valamint a megfelelő tőke melylyel rendelkezünk, jogosít azon reményre, hogy vállalatunkat támogatni és bennünket megrendeléseikkel megtisztelni fognak. Minek reményében magunkat a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva, vagyunk

teljes tisztelettel

Bodó és Gaal.

☛ Telefon összeköttetés. ☛

BIHARI S.

vizvezeték berendező
és épület bádogos.
N.-Teleki-utca 423.

Elvállal teljes fürdő-berendezéseket, épület-bádogos munkát, csatornázási és electrotechnikai berendezéseket.

Valamint javításokat is jutányosan eszközöl.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a husvéti ünnepek alkalmával a legfinomabb

kalácsokat,

mákos és diós kifliket, ugy fő-üzletemben Kapuczinus-utca, Munk-ház, mint fiók-üzletben, Fő-utca, Guttman-ház, a legjutányosabb árban és a legizletesebb kivitelben szolgálom ki.

Továbbá a tisztelt vendéglős urakat felhívom, hogy a közeledő nyári szezonra a legjobb sós kiflik, császár-zsemlye és mind e szakba vágó rozs és fehér kenyeret a legjutányosabb árban naponta háromszor friss minőségben szolgálom ki, miért is nagybecsű pártfogásukat kérve

tisztelettel

KURCZ I.

s ü t ő m e s t e r,

Nagyvárad.

121 2-3

Saison hirdetés!

Nagy választék valódi angol gyapjuszövetekből,

123 1-1

kitünő jó szabás,
elegáns kiállítás

ÉS

jutányos árak mellett.

Első nagyvárad

finom posztó gyapju aru és szabó-üzlet.

HELD B.

Bazár-szoros Mayr-ház.

Alapított 1850-ben.

Dell'Ortó Károly magkereskedése

a »Zöld koszorú«-hoz Nagyvárad, Szt-László-tér.

Gazdasági-, kerti és virágmagvak, gumók. A legkitünőbb magyaimat

van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani.

Arankamentes francia és magyar Inczerna, stíriai vörös lóhere, angol perjemagvakat és a legkitünőbb pázsit díszvegyüléket. Valódi oberndorfi, eckendorfi, palaczk alakú, Dobidos javított új; Mamuth takarmányrépa magvakat, m-fyekéri felelősséget vállalok.

Bükköny, lenmag, muhar, köles.

A fentnevezett magvakat nagyban a legjutányosabb ár mellett szállítom. — A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb készséggel várva, maradok

kiváló tisztelettel

Dell'Ortó Károly.

100 3-4

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek csomagolási költség nélkül.

HUSVÉTI ÜNNEPEKRE.

Legszébb czukor, selyem és plüsché tojások. Bonbonierek, legnagyobb választékban.

Czukorkák, csokoládé desszertek.

Kugler sütemények és czukorkák egyedüli elárúsítása.

Valódi prágai sódar 2¹/₂-3 kilós kaphatók

Diósy Ödön csemege üzletében

Nagyvárad, Bémer-tér.

124 2-6

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, csaknem kiállhatatlan „bőrviszketeg” jótállás mellett, még a legsúlyosabb esetekben is, alaposan gyógyít a „Dr. Hebra sömörirtó”-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. — Ára hat forint o. é. előre beküldéssel (lehet levélbélyegeken is) vagy utánvétellel, mire a szállítást vám- és bérmentesen teljesítjük. Czim: **St. Marien-Droguerie, Danzig.** (Deutschland.)

Jelzálogkölesönt

filoxera által elpusztított szőlők ujonani befásítására 5³/₄%, termő szőlőkre 5%, városi és nagyközségbeli házakra 5 és 6%-ra.

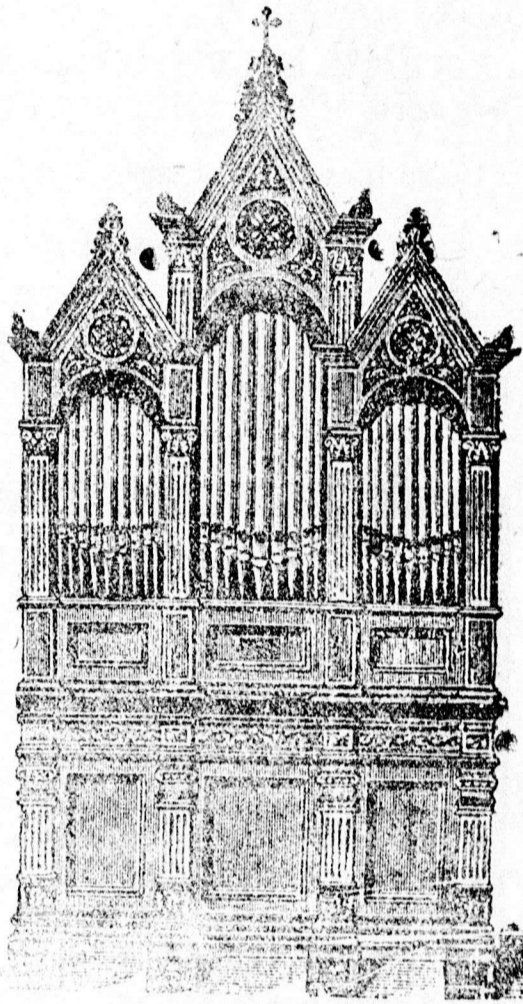
Földbirtokra:

65 évi törlesztésre	4 ³ / ₄ %
63 ¹ / ₂ „ „ „ „	4 ¹ / ₄ %
50 évi törlesztésre	5 %
30—40 évi törlesztésre	6 %
20—30 évi törlesztésre	7% mellett

ajánl és felvilágosítást nyújt 20 kr. válasz bélyeg ellenében **Horváth Ede**
64 12—0 *Pilis-Csabán.*

FRIEDL LIPÓT

ORGONA, ZONGORA ÉS HARMONIUM MŰÉPÍTÉSZ
Nagyváradon, Szent-János-utca 332. szám alatt.

Mintán czégem közel **20 évi** fönállását elérte, mely idő alatt **16-nál több** új orgonát építettem s számos javításokat eszközöltem.

Mint eddig úgy ezután is főfőrekrvém leend jó, szolid és lelkiismeretes munka által a n. é. megrendelő közönség megelégedését kiérdemelni.

Kiválóan a főfőtisztelendő papság becses figyelmébe ajánlom **templomi orgonák** készítésére a legjobb bizonyult **pneumatikus** vagy **mechanikus** szerkezettel a leglelkiismeretesebben készítek.

Ugyszintén **fis-harmoniumokat** készítek tetszés szerinti változatokkal. Különböző árban.

Saját felügyeletem mellett eddig Bal-maz-Ujváros, Furta, Esztár, Füzes-Gyarmat és Komádi egyházközség részére a legnagyobb megelégedésre készítettem új orgonákat.

Készítményeim több kiállításon lettek **kítüntetve.**

Szives pártfogást kérve
102 1—10 tisztelettel

FRIEDL LIPÓT,
orgona és zongora műépítész.

UJ SIRKŐ RAKTÁR!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint *Nagyváradon, Fő-utca, a Biharmegyei Casinó épületében*

BOROS I. czég alatt

sirkő-raktárt és kőfaragó-műhelyt

rendeztem be, hol nagy választékban kül- és belföldi

márvány, granit, sienit, diorit és labrador

sirkőemlékek a leg egyszerűtől a legmagasabb igényeknek megfelelő kivitelig raktáron tartok.

Elvállalok sírboltok építését, sírkő emlékek felállítását, esetleg áthelyezését, továbbá sírszegély elkészítését, sírfeliratok bevésését és valódi aranynyal való megárazását.

Sírkőemlékek, valamint sírkerítések vidékre való szállítását fellállítását gyorsan és pontosan saját felelősségem mellett jutányosan eszközölöm.

Tervrajzokat árszámitással kívánatra ingyen készítek.

Midőn helybeli új vállalatomat a t. érdeklődők b. figyelmébe ajánlom, bátorodom megjegyezni, hogy e szakba vágó mindennemű munkálatomat bármely versenytársamnál olcsóbban készítem.

Tisztelettel

BOROS I.

Meggyőződés czéljából kérem tisztelettel, üzletemet telkeresni sziveskedjenek, hol bárkinek is a legolcsóbb ajánlattal szivesen szolgálak.

Erödi H. cukrászata

Nagyvárad Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, ugy helyben, mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket mérsékelt árak mellett.

Vidéki rendelések gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében rendszeresen és sértetlen állapotban érkeznek. Párisi desszertek á la Kugler és diszbonbonierek ugyanott kaphatók.

Ugyanott húsvéti cukor és selyem-, plüs-, és atlasz-disztojások 3 krtól 10 forintig kaphatók. 116 6-10

A tarsulat magyarországi vezérképviselője:
Gróf SZÉCHENYI EMIL.

A tarsulat bankja:
MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni miszerint Weisz Gyula urat

kerületi képviselőnkkel megbíztuk.

Tisztelettel a hamburgi katona-szolgálati, kihásasítási és korbiztosítási társulat

HAMBURGBAN.

Kerületi iroda: Zöldfa-utca 25.

Lakás: Nagy-Magyar-utca Köblös-ház.

Hol úgynökök jó díjazás mellett felvétetnek.

Pénzt

házakra, földbirtokokra 20-40 évi törlesztéssel,

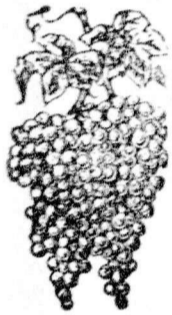
valamint konverziókat a legolcsóbb kamattal szerinti, bel- és külföldi bankoktól ezer forinttól feljebb, minden költségelölég nélkül, a legelőnyösebb feltételek mellett 10.000 frton felüli birtokra 4 1/2% törlesztéssel a leggyorsabban kieszközölés szabad kézből elad két földbirtokot, az egyik 500, a másik 1000 katasztrális hold. 98 2-4

BREITNER JÓZSEF,

Nagyvárad, Pável-utca 376.

Legszébb faj

csemege szőlő,

legnemesebb

faj almák

és mindennemű déli gyümölcsök. — Ajánlom még tisztán kezelt, természetes

hegyi-boraimat,

a következő legolcsóbb árban:

Asztali ó-bor	literje	30 kr.
Asztali ó-bor, I.	"	32 kr.
Magyarádi ó-bor I.	"	40 kr.
Magyarádi peesenyebor	"	48 kr.
Ménesi veres bor	"	44 kr.
Ménesi veres bor, I.	"	64 kr.
Magyarádi új-bor, I.	"	34 kr.

100 liter kitünő asztali ó-bor:

20, 21 és 22 frt.

Mindennemű üvegelt csemege, aszú és pezsgő borok a legolcsóbb árban. A legolcsóbb s legjobb „MATILDA” és „BAROSS” forrás ásvány-gyógysavanyúvizek nagy raktára.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Kiváló tisztelettel:

MERTZ NÁNDOR,

113 2-5 Nagyváradon, N.-Körös-utca, (Mertz-ház.)

Telefon összeköttetés.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házásier ellentét, az idő megpróbálása-nak, mert már több mint 27 óra megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták kőszvény, csúrnál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyákrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákrabban Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tükör szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy házi-áruban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegben árban majdnem minden gyógyszertárban készítenek van; főraktár: Török József gyógyszer-tésnél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen fontosak legyünk, mert több kisebbboltokú utazót van forgalomban. Ki nem akar megkárosítani, az minden egyes üveget „Horgony”-vegyés és Richter cégjelgy-zés nélkül nevet nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	50000
1	" "	30000
1	" "	20000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
263	" "	1000
1436	" "	500
90	" "	300
31100	" "	200
3000	" "	170
4300	" "	130
50	" "	100
3000	" "	50
2000	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nem-sokára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre újból **50,000 nyeremény**

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet	6.- frt
> fél > > >	3.- >
> negyed > > >	1.50 >
> nyolcad > > >	—,75 >

küldünk szét utárvétellel, vagy a pénz előleges bekül-dése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőnknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díj-talanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100.000, 30.000, 5000, vala-mint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyere-ményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyelőnek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztály-sorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály húzás előtt az első osztályu sorsjegyek elkelnek és igazunk is volt, mert még köz-vetlen az első osztály húzása előtt a bel- és kültöld elárasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetjük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 8-áig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és Tsa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóit

Budapest, V., Váci-körut 4A.

!UJDONSÁGOK!

A tavaszi idényre nagy választékban megérkeztek

NÁDOR L. és TÁRSA

férfi-divat és czipőüzletében

Nagyváradon, Zöldfa-utca,

hol a legjobb minőségben

rendkívül leszállított árban

a következő áruk kaphatók:

legujabb divatu zöld és barna bőrből készült czipők,

férfi sárga fél és egész fűzős czipők,

női és gyermek czipők, salon és reggeli czipők,

legujabb divatu kalapok,

ingek, gallérok, nyakkendők, tuorista-ingek, sétabotok,

esőernyők, férfi-keztyűk, harisnyák,

zsebkendők és illatszerek.

88 7-10

TELEFON!

Telefon!

Valódi Pichler-féle kalapok raktára.

Tisztelettel

NÁDOR L. és TÁRSA.

Mindenféle friss Conservált halak és sajtok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy
fűszer-, bor- és csemege-kereskedésemben a

MAUTHNER-féle

gazdasági-, vetemény- és virágmagvak, a legjutányosabb árban beszerezhetők.
Hivatalosan plombozott **arankamentes** valódi provençe-i legfinomabb francia, olasz és magyar luczerna, stíriai lóhere, oberndorfi takarmány-répa magvakat, pázsit és fűmag keverékeket stb. ojtóviasz, kékkő, raffia háncs, azurin, gépolaj, szóval mindenféle gazdasági cikkekkel nagy raktárt tartok.

Nagy választék szép husvétii cikkekben.

csukor tojások, dísz és csemege csukorkákban.

Ajánlok a husvétii ünnepekre friss **kassai és prágai sonkát**, melyekre előzetes megrendelést kérek tenni, hogy azok szét-küldését idejében eszközölhessem.

Tudatom továbbá, hogy mindenféle friss töltésű, ásvány-, gyógy- és borvizek megérkeztek és azokat a legjutányosabb árban számítom.

Vidéki rendelvények azonnal és a legnagyobb gonddal eszközöltem. **Csomagolásért díjat nem számítok.**

— Kivánatra részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálom. —

128 1-3

Kitűnő tisztelettel

ifj. Popper József,

Biharmegye szállítója,

Fő- és Staroveczky-utca sarkán.

A Chitz és Mellner-féle legkiválóbb olajos festékek és szobapadló mázak egyedüli főraktára.

Az „Emilia gőzhenger műmalmom liszt főraktára.

Valódi Martell Cognac és Mumm-féle francia pezsgők.

Nagyvárad-Szöllősi Gőz-Sörgyár

Pecze-Szöllős (Nagyvárad mellett.)

Van szerencsénk a n. é. fogyasztó közönségnek a főzdenkben készült kitűnő minőségű, erősen főzött és megfelelőleg érelt

László- és Márcziusi sört

ajánlani.

Tekintve, hogy az ősz folyamában tetemes költséggel nagy szabású és kitűnő rendszerű új ászok és jégpinczét építettünk, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden tekintetben kifogástalan, kitűnő termékünkkel a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetjük.

Megrendeléseket úgy hordók, mint 50 palaczkot tartalmazó ládákban közvetlen gyártelepünkön Pecze-Szöllősen (Nagyvárad mellett) avagy városi irodánkban Nagyváradon fogadunk el.

Nagyvárad-városi vevőinknek a sört saját fogatunkon házhoz szállítjuk.

106 5-15

Árjegyzékkel kívánatra kézséggel és bérmentve szolgálunk.

Kérve a n. é. közönségnek további szives pártfogását, maradunk szolgálatára készen.

kiváló tisztelettel

Nagyvárad-Szöllősi Gőz-Sörgyár.

Üzlet-átvételi értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Bémer-téri Grunwald-házban levő HIRSCHL H. cég cipő-üzletét átvettem,

kalap- és uri-divat cikkekkel

a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelően kibővitve

Hirschl H. utóda PÁRTOS ARNOLD cég alatt

tovább vezetni fogom.

Elvem a legjobb minőségű árukat tartani és a legjutányosabb árakon árusítani.

Dús választék: Carlsbadi és páisi különlegességek női-, férfi- és gyermek cipőkben. Legújabb divatu kalapok. Férfi- és gyermek fehérneműek. Legizlésebb nyakkendők. Francia batiszt és vászon zsebkendők. Glacé angol és selyem keztük. Női, férfi és gyermek harisnyak. Esernyők gyári raktára stb.

Midőn még a t. vevőközönség szives figyelmét elődöntől átveit 5000 pár női-, férfi- és gyermek cipőkre felhívom, melyeket **40 százalékkal** olcsóbban árusítok ki, — b. pártfogásukat kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Pártos Arnold.

100 2-5

Különlegességek:
Nyakkendők
és
zsebkendőkben.

UJ URI

Patent
BICZIKLI
cipők egyedül raktára.

DIVATÁRUHÁZ

EIGNER EDE Nagyvárad, Zöldfa-utcza.

Van szerencsém a t. czimü közönség nagybecsü tudomására hozni, hogy a Zöldfa-utczában, ifj. Weisz Bernáth czéggel szemben — egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

uri divat és czipó-üzletet
nyitottam.

Raktárom állandó tárháza lesz a legutolsó divatnak megfelelő minden a szakmámba vágó cikkeknek, u. m.

czipők minden kivitelben,
angol és olasz kalapok, nyakkendők, fehérneműek,
satén és selyem ingek,
zsebkendők, harisnyák, esőernyők,
SÉTABOTOK,
francia és angol illatszerek, pénz- és szivar-tárczák,
ing- és kézelő-gombok, keztyük,
utazó bőröndök és kézi táskáknak stb.
legnagyobb választékban.

Számos éven át e téren szerzett tapasztalataim, valamint olcsó bevásárlási forrásaim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat, mint

a legjobbat a legjutányosabb árban

bocsáthatom t. vevőim rendelkezésére. — Szolid üzleti elveimmel pedig oda fogok hatni, hogy t. vevőimet mindenkor és minden tekintetben kielégíthessem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Legujabb
angol
KALAPOK.

kiváló tisztelettel

EIGNER EDE.

Valódi
francia
ILLATSZEREK.

Uj üzlet!
Zöldfa épület 1. szám.

Hazai
gyártmányu
vásznak
1 vég 30 röl
3.50.

Pique, Batist
és mindennemű
mosóruhák.

Uj üzlet!
Zöldfa-utca, Zöldfa épület.
Jó
minőségű
voillok
12 kr.

Dus választék:
női és férfi fehérneműekben
állandó nagy raktár
függöny és ággyterítőkhben.
Szőnyeg, paplan, madracz, valamint Linoleum futó-szőnyeg.

Ruhaszövetek és Selvynek.
Kendőkészlet,
K. és I. és s. á. r. u. k.

GOTTLIBB és UJHELYI
Nagyvárad
Zöldfa-utca, Zöldfa-épület
1. számu bolthelyiség.

Chiton
1 vég
30 röl
2.50, 3, 3.50, 4, 6, 7,
legfinomabb
8.35.

Szepesi
vászon és asztalneműek.

Ujdonság
szövetek
Ruha-

Uj üzlet!
Zöldfa épület 1. szám.

Uj üzlet!
Zöldfa-utca, Zöldfa épület.